

Vlaams
Parlement

vergadering **C72 – BIN5**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 7 december 2010

INHOUD

Interpellatie van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijke corruptie bij het Agentschap voor Facilitair Management - 44 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interne controle en audit bij de Vlaamse administratie - 611 (2010-2011)	5
Met redenen omklede moties	13
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over anderstalige nieuwswebsites als instrument van integratie - 499 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de reactie van de Vlaamse Regering op de aanbevelingen van de Rondetafels van de Interculturaliteit - 502 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gevolgen voor de toeristische sector van een wijziging van de wettelijke feestdagen - 503 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de aanbevelingen van de Rondetafels van de Interculturaliteit - 594 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie - 598 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Claes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie - 627 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over 'inburgeringsmaatjes' - 604 (2010-2011)	17

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gendervertegenwoordiging in de OCMW-raad

- 589 (2010-2011)

28

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Interpellatie van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijke corruptie bij het Agentschap voor Facilitair Management - 44 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interne controle en audit bij de Vlaamse administratie - 611 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, na het fraudeschandaal bij de federale Regie der Gebouwen zijn er nu ook bij de Vlaamse tegenhanger, het Agentschap voor Facilitair Management (AFM), ernstige aanwijzingen voor corruptie. Het AFM beheert meer dan 1600 gebouwen van de Vlaamse overheid en staat in voor het onderhoud ervan, voor het gunnen van verbouwingswerken en voor tal van andere, vooral logistieke, activiteiten. De leidinggevende ambtenaren van het agentschap zouden jarenlang smeergeld hebben aanvaard van aannemers in ruil voor onderhoudscontracten. Meer nog, er wordt zelfs onderzocht of er geen sprake is van afpersing aangezien aannemers zonder het betalen van smeergeld zelfs geen enkele kans zouden maken op een contract. De smeergelden zouden doorgerekend zijn in de facturen aan de Vlaamse overheid, zodat die systematisch te veel betaalde voor het onderhoud van haar gebouwen. Er zijn dan ook ernstige vermoedens dat het niet om alleenstaande gevallen gaat, maar dat er binnen het AFM een heus corruptiesysteem werd opgezet.

De hele zaak is aan het licht gekomen als een uitloper van het onderzoek bij de Regie der Gebouwen, maar ook u, minister, bent blijkbaar naar het gerecht gestapt. Eind 2009 al zouden immers bij een interne audit vermoedens gerezen zijn met betrekking tot het niet respecteren van de wet op de overheidsopdrachten en zelfs met betrekking tot strafbare feiten bij het AFM. Het is niet duidelijk over hoeveel ambtenaren het gaat, maar de betrokkenen zouden wel preventief geschorst zijn. De hele zaak is nu voorwerp van een gerechtelijk onderzoek.

In het kader van deze toch zeer verontrustende berichten had ik graag antwoord gehad op volgende vragen.

Minister, wanneer werd u voor het eerst op de hoogte gebracht van de resultaten van de interne audit die vermoedens van fraude aan het licht brachten? Wanneer stapte u met deze informatie naar het gerecht? Op welk moment werden de betrokken ambtenaren preventief geschorst en om hoeveel ambtenaren gaat het? Komt de goede werking van het AFM door deze schorsingen en, ruimer, door deze hele zaak in het gedrang? Hoe komt het dat deze mogelijke wantoestanden pas eind 2009 aan het licht kwamen hoewel ze blijkbaar al jarenlang aan de gang waren en er zelfs gesproken wordt over een heus 'corruptiesysteem'? Minister, welke conclusies trekt u hieruit als het gaat over interne audit bij de Vlaamse overheidsdiensten en de interne controlemechanismen die dergelijke wantoestanden moeten voorkomen of op zijn minst tijdig detecteren?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, mijn vraag is ruimer dan de interpellatie van de heer De Meulemeester, die specifiek is toegespitst op het AFM. Mijn vraag focust op de interne controle en de audit bij de Vlaamse administratie. Wij merken dat er met de regelmaat van de klok berichten opduiken over personeelsleden van overheidsdiensten die betrokken raken bij onderzoeken, bij vermoedens van corruptie, bij medewerking aan fraude en zelfverrijking, en

dat allemaal op kosten van de belastingbetaler. Er waren al dergelijke berichten over Wegen en Verkeer en over Waterwegen en Zeekanaal; nu is het bij het AFM. Deze zaken komen aan het licht ofwel door een interne controle ofwel door een audit. Hier is het probleem aan het licht gekomen – de heer De Meulemeester zei het al – in de nasleep van de gebeurtenissen bij de federale Regie der Gebouwen.

Ik ben bijzonder ongerust over het feit dat de frequentie van deze zaken niet structureel daalt. Ik stel vast dat er geen beterschap is wat betreft de interne controle van de overheidsdiensten. Het is cruciaal dat deze controle een preventieve werking kan uitoefenen. Dit in tegenstelling tot de interne audit, die als doel heeft de leemten in de controle vast te stellen en dan veeleer achteraf, zij het op een repressieve wijze, de berokkende schade te herstellen.

Op Vlaams niveau voorziet de reglementering in de volledige uitwerking van een interne controle door de leidinggevende ambtenaren. Ik verwijs daarvoor naar artikel 33 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, dat stelt dat de departementen en de agentschappen moeten instaan voor de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten. Op 30 mei 2008 werd door de Vlaamse Regering een algemene leidraad goedgekeurd, die als referentiekader dient voor de uitbouw van de interne controle.

Minister, mijn vragen zijn ingegeven door mijn ongerustheid over de frequentie van de mogelijke corruptiezaken en het feit dat die niet structureel afneemt. Wat concludeert u hieruit omtrent het systeem van interne controle binnen de Vlaamse administratie? Plant u een evaluatie en een stand van zaken van de implementering van het interne controlesysteem binnen de Vlaamse administratie? Zo ja, hebt u daar een timing voor vooropgesteld? Is een actualisering of een versterking van het systeem van interne audits bij de Vlaamse administratie aan de orde? Zo ja, welke timing hebt u daarbij voor ogen? Zijn er sancties voor overheidsdiensten waar het systeem van interne controle op dit ogenblik nog niet op punt is gesteld?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik wil er vooraf op wijzen dat het hier over een lopend gerechtelijk onderzoek gaat, waaraan AFM en ikzelf alle medewerking verlenen. U zult begrijpen dat het nu niet mogelijk is om in te gaan op een aantal feiten en gegevens die precies het voorwerp uitmaken van het gerechtelijke onderzoek. Het laatste wat we mogen doen, is dat onderzoek schade toebrengen.

Ik heb dat ook al meegedeeld via een persbericht aan het agentschap Belga. Ik wil nog even herhalen wat ik daarin gezegd heb: "Ik kan bevestigen dat er op 23 november huiszoekingen plaatsvonden bij het Agentschap voor Facilitair Management in het Boudewijngebouw in Brussel. De onderzoekers waren op zoek naar bewijzen van mogelijke inbreuken op de wet op de overheidsopdrachten bij het gunnen en uitvoeren van enkele bouwkundige werken door de voormalige Afdeling Gebouwen van de Vlaamse overheid. Bij een detectie-audit door de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) rezen eind 2009 vermoedens dat bij enkele dossiers de wet op de overheidsopdrachten niet was gerespecteerd en dat er mogelijk strafbare feiten waren gepleegd. Naar aanleiding van dat auditverslag en gelet op de kwetsbare aard van de activiteiten van de Afdeling Gebouwen, heeft de leidend ambtenaar, mevrouw Kristel Gevaert, dat in samenwerking met de bevoegde minister gemeld aan de gerechtelijke instanties. Tegelijk werden de nodige maatregelen genomen om risico's verder te beperken. Ik heb mij burgerlijke partij gesteld in naam van de Vlaamse Regering."

Ik kan nog bijkomend mededelen, collega's, dat al in een vroege fase vanuit het agentschap een raadsman is aangesteld om de rechten van het agentschap en de Vlaamse overheid te verdedigen en om ons advies te geven.

Mijnheer De Loor, uw tweede en derde vraag behoren niet tot mijn bevoegdheid. IAVA valt onder de bevoegdheid van de minister-president, en dus stel ik voor dat u zich wat dat betreft tot hem richt.

Uw vierde vraag, naar mogelijke sancties waar het systeem van interne controle niet op punt wordt gesteld, wil ik wel vooraf beantwoorden. Het is een bevoegdheid van elke minister om daarop toe te zien en dat desnoods mee te nemen in de evaluatie van de leidend ambtenaar. Elke minister moet erop toezien dat in de beheersovereenkomst en de management-overeenkomsten een aantal afspraken worden gemaakt en dat de leidend ambtenaar de gemaakte afspraken ook naleeft. Beter Bestuurlijk Beleid kent de bevoegdheid voor interne controle overigens uitdrukkelijk toe aan alle leidend ambtenaren, en dus is het zaak dat elke minister daar wat zijn beleidsdomeinen betreft, op toekijkt.

Collega's, IAVA heeft op 20 januari 2010 het eindrapport opgeleverd van de detectie-audit bij de Afdeling Gebouwen, regio Brussel, specifiek op het technische beheer van gebouwen. Er werden onregelmatigheden vastgesteld die van dien aard waren dat het doorsturen van het rapport aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie (CDBC), een onderdeel van de federale politie, de enige juiste weg was. Op 25 januari 2010 bezorgde de leidend ambtenaar van het agentschap, na overleg met mijzelf, het rapport van IAVA in verband met die detectie-audit, aan de CDBC. Dat was dus vijf dagen na het formele afronden van het onderzoek. Er zijn daarna nog detectie-audits gekomen van IAVA. Ook die zijn bezorgd aan de CDBC.

Naar aanleiding van het bezorgen van het rapport van IAVA aan de CDBC is de leidend ambtenaar verhoord op 1 april 2010. Als gevolg van dat verhoor en de daaropvolgende afstemmingen met de CDBC, met mezelf als voogdijminister en met de raadsman, heeft de leidend ambtenaar op 12 mei 2010 namens de Vlaamse Gemeenschap een strafklacht tegen onbekenden ingediend in handen van de procureur des Konings, wegens diverse onregelmatigheden in het raam van overheidsopdrachten die werden begeleid door de Afdeling Gebouwen van het agentschap.

Op 23 november 2010 gebeurde de huiszoeking in de kantoren van AFM, nadat huiszoekingen waren uitgevoerd bij de betrokken ambtenaren en bij voormalige ambtenaren thuis. Op 24 november 2010 werden de betrokken ambtenaren in actieve dienst bij AFM in kennis gesteld van een voorstel tot schorsing in het belang van de dienst en van de dienstvrijstelling met onmiddellijk ingang.

Op 30 november 2010 werden de betrokken ambtenaren door de leidend ambtenaar gehoord met betrekking tot het voorstel tot schorsing in het belang van de dienst. Op basis van de informatie van de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie kwamen vier personen in opspraak. Eén daarvan was al enkele jaren niet meer in dienst, één is momenteel in loopbaanonderbreking, en twee medewerkers werden geschorst.

De werking van het AFM komt niet in het gedrang door de preventieve schorsingen doordat het om een beperkt aantal ambtenaren gaat, en doordat er één al niet meer in dienst was. Uiteraard moeten de dossiers in behandeling van deze ambtenaren door collega's worden overgenomen. In het kader van het lopend onderzoek zijn er geen belemmeringen op de werking van het AFM.

Uiteraard zijn er naar aanleiding van de detectierapporten van IAVA en in functie van de verhoging van de maturiteit van het AFM in het algemeen, maatregelen genomen die de correcte werking van het AFM verbeteren. Ik ga hierop verder in naar aanleiding van de vijfde vraag.

Mijnheer Demeulemeester, u spreekt van een heus corruptiesysteem, maar ik ben daar voorzichtig mee. Ik durf dat niet te zeggen. Het onderzoek loopt nog, we zullen zien wat daarvan de uitkomst is. Het is eigen aan vermoedelijke fraude en mogelijke corruptiepraktijken dat zij op een niet-zichtbare manier gebeuren. Niemand loopt daarmee te koop. Men tracht onregelmatigheden te verstoppert en controles te omzeilen. Dat weet iedereen.

Ik kan niet ingaan op de feiten omdat ik het onderzoek niet wil belemmeren, maar op basis van wat ik over het dossier heb vernomen, gaat het over een vermoeden van feiten die op het

eerste gezicht niet vast te stellen zijn. Ik spreek in de voorwaardelijke wijze. Sinds 2003 zijn reeds diverse maatregelen genomen op het vlak van integriteitsbeleid. Ik refereerde al aan het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) van juli 2003, waar in artikel 33 wordt bepaald dat de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's) en de extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's) instaan voor de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten. De verantwoordelijkheid van de uitbouw en optimalisatie van de interne controlesystemen berust bij het management.

In 2006 heb ik zelf een omzendbrief uitgevaardigd met als onderwerp het vermijden van draaideurconstructies en het beschermen van kwetsbare functies in de Vlaamse administratie. In september 2006 besliste de Vlaamse Regering in het kader van de eerste generatie beheersovereenkomsten dat er uiterlijk 1 jaar na de aanvang van de beheersovereenkomst een systeem van interne controle moet zijn. Wat in het kaderdecreet staat, moet uitgevoerd zijn uiterlijk 1 jaar na de inwerkingtreding van de beheersovereenkomst. Dat betekent dat er in elk departement en agentschap vanaf 2008 overal controle moet zijn. Vanaf het tweede jaar na de aanvang van de beheersovereenkomst gebeurt er een jaarlijkse evaluatie en bijsturing door het management.

Het is precies dankzij onze goede interne controlesystemen dat een en ander aan het licht is gekomen. IAVA is die nieuwe techniek, de detectieaudit, beginnen toe te passen eind 2009. Dat systeem werkt met een doorgedreven informaticatoepassing. Het is voor het eerst toegepast in samenwerking met het AFM omdat daarvoor een agentschap werd gezocht. De toepassing van het nieuwe detectiesysteem heeft de onregelmatigheden aan het licht gebracht. Er waren al interne controlemaatregelen. Ik wil beklemtonen dat het de interne Vlaamse controle is die de onregelmatigheden aan het licht heeft gebracht.

Het agentschap heeft naar aanleiding van de resultaten van de audit nog een tiental bijkomende maatregelen getroffen. Ik som ze op. Ten eerste, de aanstelling van twee integriteits-ambtenaren. Ten tweede, processen en procedures worden beheerd door het team organisatie-beheersing binnen de cel beleidsvoorbereiding en organisatiebeheersing waarbij controlepunten worden ingebouwd. Ten derde, er worden opleidingen verstrekt over de wet op de overheidsopdrachten. Ten vierde, er zijn dienstnota's van kracht geworden of er komen er nieuwe in verband met begeleidingsfiches van een dossier, instructies bij verrekeningen, toepassingen overheidsopdrachten bij werken, diensten en leveringen, integriteit bij overheidsopdrachten. Ten vijfde, er zijn nieuwe richtlijnen inzake leveranciersmanagement om het werken met de zogenaamde huisaannemers te vermijden.

Ten zesde, het ICT-systeem werd aangepast op aangeven van IAVA. Dat wordt verder verfijnd om sneller misbruiken te detecteren. Ten zevende, in bestekken en contracten wordt een expliciet verbod opgenomen voor de externe studiebureaus die het AFM begeleiden om zelf informatie te bezorgen aan geïnteresseerden in het kader van procedures. Dit is ook een aanbeveling van IAVA. Ten achtste, voor interne controle werd in het nieuwe personeelsplan een functie opgenomen van interne controller. Deze persoon dient een continu controlesysteem uit te werken en toe te passen op alle gangbare processen en procedures. Het agentschap wil die vacature begin 2011 invullen. Ten negende, er werd gestart met een projectfiche waarbij de leidend ambtenaar der werken van bij het begin moet nadenken over de scope van de werken. Hij moet de fiches maken en een meer eenduidige opvolging door het management en een meer transparante interne communicatie mogelijk maken. Ten tiende, door de invoering van OraFin werden de bevoegdheden en delegaties op punt gesteld en werd erop toegezien dat er voldoende controles werden ingebouwd tussen de invoering van een vastlegging en de uiteindelijke goedkeuring van de betaling.

Tot slot kan ik meedelen dat AFM een hele herstructurering zal ondergaan. De administrateur-generaal heeft een nieuwe organisatiestructuur uitgerold, onder andere om een aantal fouten te vermijden. Hierbij worden verschillende fasen van een project behartigd door verschillende diensten, wat de interne controle sterk bevordert. Dat is het 'vierogenprincipe'

of het ‘tweedenstenprincipe’, om toe te kijken op bepaalde processen. Op deze manier zijn er steeds meerdere personen die naar het dossier kijken, gebeurt de aanbesteding totaal onafhankelijk van de studie en de uitvoering, komen de personen die het bestek ontwerpen en de aanbesteding uitvoeren niet in contact met de bedrijven, kunnen mensen die het meest contact hebben met de bedrijven geen beslissingen meer nemen inzake extra werken of andere eventuele, bijkomende aangelegenheden. Zij kunnen niet echt meer zaken ter plekke regelen, beslissen, bijkomende bestellingen plaatsen enzovoort, aangezien ze die beslissingen zelf niet meer mogen nemen.

Zoals toegelicht in het voorgaand antwoord, wordt op verschillende niveaus, entiteiten en IAVA verder gewerkt en is er een evolutie om steeds beter de risico’s binnen de Vlaamse overheid te kennen en te beheersen. Collega’s, fraude is altijd moeilijk te detecteren. U kent allemaal grote organisaties, ook uit de privésector, ook banken, die het slachtoffer zijn van fraude. 100 procent integriteit van alle ambtenaren kan, jammer genoeg, niet gegarandeerd worden. We hebben maatregelen genomen. U hebt gezien dat we diligent gereageerd hebben op de zaak. Zodra de zaken aan het licht zijn gekomen, zijn alle mogelijke maatregelen genomen, zowel intern, via de preventieve schorsing, het aanscherpen van de controlemaatregelen, waarvan sommige al genomen zijn en andere worden uitgerold, als extern. Zo werd de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie onmiddellijk ingeschakeld. Onmiddellijk nadat het agentschap op de hoogte was van het gerechtelijk onderzoek, nadat de huiszoeken waren gebeurd en bekend waren, is het nodige gedaan ten aanzien van die mensen. De administrateur-generaal heeft bij het parket ook klacht ingediend tegen onbekenden. Ikzelf heb bij de onderzoeksrechter klacht ingediend met burgerlijke partijstelling.

Ik wil nog eens beklemtonen dat het precies door de interne controlemaatregelen van de Vlaamse overheid is, dat de onregelmatigheden aan het licht zijn gekomen. Uiteraard blijven we de integriteit als een permanente opdracht beschouwen. Dat is een proces waaraan, jammer genoeg, permanent moet worden gewerkt.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb er uiteraard alle begrip voor dat het gerechtelijk onderzoek loopt en dat u niet alles kunt zeggen.

Er zijn toch wel een aantal zaken waarover we ons ongerust moeten maken. Uiteraard ben ik het eens met de heer De Loor dat de frequentie eigenlijk niet daalt. Als we naar de afgelopen jaren kijken, zijn er toch wel een aantal zaken aan het licht gekomen. Positief is natuurlijk dat de eigen interne audit van de Vlaamse overheid dat gedetecteerd heeft. De interne audit heeft haar werk gedaan. Ik vraag me wel onmiddellijk af of de mensen van de interne audit voldoende gewapend zijn en of er voldoende personeel is om zoveel duizenden ambtenaren van de Vlaamse overheid te controleren. De detectieaudits zijn de routineaudits bij wijze van spreken. Ze worden op regelmatige basis uitgevoerd. Ze moeten ook kunnen blijven plaatsvinden. Het is belangrijk dat personeelsleden voelen dat er een intern controlemechanisme is, zeker bij die agentschappen die daar gevoelig voor zijn.

Volgens de pers focust het gerechtelijk onderzoek op leidinggevende ambtenaren. Dat maakt me toch wel ongerust, want zij zouden het voorbeeld moeten geven. Blijkbaar gaat het ook niet om een alleenstaand geval. Minister, u en uw administratie hebben onmiddellijk het nodige gedaan. U hebt alles onmiddellijk aangegeven bij het gerecht. U hebt zich, zoals het hoort, burgerlijke partij gesteld. Maar de belangrijke vraag blijft toch wel of er sprake is van afpersing, waarover men het toch al een tijdje heeft. Uit persartikels en verschillende informaties blijkt dat aannemers ambtenaren moesten betalen omdat ze anders geen overheidsopdrachten in de wacht konden slepen. Als dat waar is, is dat toch wel zeer erg. Ik vraag u dat uw administratie daar de grootste aandacht aan besteedt, niet het minst bij de controle-instellingen van de Vlaamse overheid. Als dat waar is, zitten we in hetzelfde verhaal als bij de federale tegenhanger, de Regie der Gebouwen, of is het misschien nog erger.

Ondertussen zijn er al een aantal personeelsleden niet meer in dienst. Zijn er ook nog personeelsleden in dienst of zijn er die hun taak nog uitvoeren over wie er vermoedens zijn van eventuele corruptie? Ondertussen heeft uw administratie een aantal maatregelen genomen binnen het AFM en bij de administratie van de interne audit.

Voorzitter, ik zou graag een antwoord hebben op deze bijkomende vragen in een toch wel belangrijke aangelegenheid. Onze controletaak indachtig moeten we heel attent zijn. We moeten de nodige randmaatregelen nemen rond het onderzoek dat momenteel loopt, zodat dergelijke praktijken worden uitgesloten, of in elk geval zo veel mogelijk worden vermeden.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik heb ook nog een aantal bedenkingen en bijkomende vragen. Ik ben tevreden dat u als antwoord op mijn vierde vraag over mogelijke straffen die kunnen worden gekoppeld aan het gebrekkig invoeren van de interne controle, zegt dat dit meegenomen kan worden bij de evaluaties van de leidend ambtenaren. Ik stel dan ook dat dit daadwerkelijk moet gebeuren.

U zegt dat het systeem van interne controle wel degelijk gewerkt heeft en dat het daarom aan het licht is gekomen. Dat zal inderdaad kloppen. U somt ook een aantal maatregelen op die genomen werden en eventueel nog genomen zullen worden, maar ik stel wel vast dat de frequentie van deze geruchten of van deze feiten niet afneemt. Ik blijf vragen hebben bij de efficiëntie van de implementatie van de interne controle. U zegt dat het systeem zijn werk heeft gedaan en dat is in dit geval gebeurd. Het is ook iets dat al jaren aan de gang is, en die frequentie maakt me toch wel enigszins ongerust.

U hebt al verwezen naar de rondzendbrief over de deontologische code van juli 2006, waarin onder andere het gelijkheidsbeginsel centraal stond, maar ook dat personeelsleden geen giften mogen ontvangen van andere personeelsleden of van derden, of een ander voordeel vragen of aanvaarden. De interne controle moet inderdaad preventief gebeuren zodat het een afschrikkingeffect heeft, maar er is wel degelijk een mentaliteitswijziging nodig. U hebt het woord integriteit in de mond genomen. Dat is inderdaad de beste omschrijving, maar bij een aantal ambtenaren wordt er nog te veel gezocht naar een manier om de regelgeving te omzeilen. We kunnen regels en procedures uitvaardigen, maar het moet ook allemaal nog werkbaar blijven. Een mentaliteitswijziging, integriteit en vertrouwen zijn noodzakelijk.

De interne controle is een cruciaal onderdeel bij de uitvoering van overheidsopdrachten. U hebt ernaar verwezen. Is er bij het AFM een scheiding van de functies? Op die manier kan er belangenvermenging ontstaan of de verleiding om over te gaan tot zaken die men beter niet zou doen. Het centraliseren van bepaalde functies binnen eenzelfde persoon of team verhoogt natuurlijk het risico op misbruiken. Dat is de kat bij de melk zetten.

Ik heb daarnet al verwezen naar de organisatie van de interne controle. Ik stel vast dat die in verschillende agentschappen wordt gedelegeerd. Iedereen is bevoegd om dat zelf te organiseren en dat wordt gedelegeerd. Ook bij het Agentschap voor Facilitair Management merk ik dat de algemene directeurs van de afdeling verantwoordelijk zijn voor het organiseren van het systeem van interne controle. Bij een aantal andere afdelingen wordt die verantwoordelijkheid nog lager gelegd. Dat doet me vermoeden dat de interne controle en de opvolging ervan geen prioriteit zijn en dat er in de praktijk onvoldoende werk is gemaakt van de organisatie ervan. Er moet veel meer nadruk liggen op de preventieve werking van een dergelijk systeem. In de beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014 zegt u dat het AFM een voorbeeldrol opneemt op het vlak van een efficiëntere werking van het overheidsapparaat. Ik pleit er dan ook voor dat de nodige bijsturingen gebeuren zodat dit effectief het geval is.

Op mijn laatste bijkomende vraag die ik nog genoteerd had, hebt u al een antwoord gegeven, namelijk over de aangepaste organisatiestructuren. Ik heb begrepen dat ik daarvoor bij de minister-president moet zijn, maar ik pleit er vooral voor om een evaluatie te doen en een

stand van zaken te vragen wat betreft de uitwerking en de invoering van de interne controle bij de Vlaamse overheid.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het is goed om nog even in te gaan op wat er is gezegd. Beide heren maken zich ongerust over de frequentie van het aantal zaken dat zich voordoet binnen de Vlaamse overheid. Ik kan daar zelf geen uitspraak over doen. Ik heb daar geen gegevens over. Ik weet dat er af en toe zulke dossiers zijn. Voor zover ik informatie heb, gaat het in dit geval over een dossier met feiten van voor 2006. Dat pleit ervoor dat het nieuwe systeem van interne controle zulke zaken blijkbaar detecteert. Het lijkt erop dat die dossiers vroeger niet aan het licht gekomen zijn en dat die nu precies door de interne controlesystemen wel gedetecteerd zijn en er dus toe geleid hebben dat er een dossier is. Of het gaat om een grotere frequentie van dergelijke zaken durf ik niet te zeggen.

Ik beklemtoon dat het positief is dat de interne audit dit aan het licht heeft gebracht. Ik ben een tevreden klant van de interne audit. Of die dienst voldoende gewapend is, moet u vragen aan de minister-president. Ik denk van wel. Dit controlesysteem vergt geen leger van ambtenaren. De detectieaudit is een heel nieuwe audit, zoals ik al zei, die is opgezet door IAVA aan de hand van informaticasystemen. Dat laat toe de zaken te detecteren bij een agentschap, in dit geval AFM, en te controleren of er onregelmatigheden gebeuren en daar dan op in te gaan.

De bewering dat het gaat om leidinggevend ambtenaren, laat ik voor uw rekening. In de zin van het BBB is er maar één leidend ambtenaar in het agentschap, en dat is mevrouw Gevaert. Zij is daar niet bij betrokken. Iemand die een project leidt, noemt men soms ook een leidend ambtenaar. We moeten daarmee oppassen. Ik spreek me daar niet over uit, maar ik kan u wel zeggen dat het niet om de leiding van het agentschap gaat. Die zou hier anders ook niet aanwezig zijn. Ik wil beklemtonen dat er in de correcte zin van BBB maar één leidend ambtenaar is. *(Opmerkingen van de heren Marnic De Meulemeester en Kurt De Loor)*

Ik spreek over ‘mogelijk’ strafbare feiten. Wie een project leidt, wordt ook wel eens aangeduid als leidinggevend. Een project leiden is niet hetzelfde als het begrip leidend ambtenaar.

Op vragen over afpersing en betrokkenheid van nog andere mensen kan ik niet ingaan. Ik wil op geen enkele manier het lopend onderzoek bezwaren.

Mijnheer De Loor, ik onderschrijf uw algemene beschouwingen grotendeels. Een groot deel van de maatregelen zijn op punt gezet, ook binnen AFM. De integriteitsambtenaren bijvoorbeeld leren mensen omgaan met dilemma's. Ze leren of ze mogen ingaan of niet op de uitnodiging van een leverancier of aannemer. U kent de praktijken die jarenlang heersten op alle niveaus: provinciaal, lokaal en gewestelijk. Het is niet altijd gemakkelijk om te weten wat kan en wat niet kan. De stad Antwerpen heeft haar eigen integriteitsdienst opgericht daarvoor. Men leert onderscheid maken tussen kleinigheden en andere zaken. Het is niet altijd gemakkelijk om die keuze te maken. Het is goed dat er binnen AFM mensen zijn met gezag, die vertrouwen uitstralen en een beslissing kunnen nemen.

Zoals u zegt: het moet allemaal nog werkbaar blijven. Ik wil daarom beklemtonen dat alle processen worden herbekeken, niet om ze allemaal te verzwaren en de werking te vertragen, maar om te zorgen voor performantie. De processen moeten beter controleerbaar worden. Dat is de taak van de leidend ambtenaar.

Binnen het AFM gebeurt de interne controle op A2-niveau, dus dat is niet zo laag. De agentschappen mogen geen interne audit opzetten. Dat is logisch: er is een goede interne audit van de Vlaamse overheid die alle entiteiten, departementen en agentschappen auditeert. Het is evident dat we niet dubbelop doen. We gaan niet in elk agentschap en departement ook

nog een interne audit opzetten. Dat zou trouwens niet werkbaar noch betaalbaar zijn, dat zou echte verspilling zijn.

De audit van de Vlaamse overheid, IAVA, staat daarboven en focust op de processen. Maar er zijn ook forensische controles, in dit geval aan de hand van de detectieaudit. De leidend ambtenaar verzekert mij dat de bijstellingen genomen zijn. Ik heb u een overzicht gegeven van tien maatregelen die genomen zijn. Ik ga ervan uit dat die allemaal worden uitgevoerd.

We moeten het signaal geven dat integriteit een voornaam principe is voor en binnen de Vlaamse overheid. De mensen moeten weten dat dit een zorg is van het Vlaams Parlement. Dat is ook mijn prioritaire zorg. Door de interne controle zijn oude feiten aan het licht gekomen en daar wordt tegen opgetreden. Ik hoop dat dit een signaal mag zijn voor mensen die het misschien niet zo nauw nemen met de regels. Het is een negatief signaal natuurlijk, het is correctie, maar misschien draagt het bij tot een meer integere overheid.

Ik herhaal: we kunnen niet garanderen dat een overheid perfect vrij is van fraude en misdrijf. Niemand kan dat garanderen. Het blijft mensenwerk. In de privé kan men die garantie ook niet geven. We kunnen alleen maar zo veel mogelijk maatregelen nemen. We brengen die stelselmatig in lijn. Ik ben tevreden dat de feiten door een interne audit aan het licht gekomen zijn.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Met leidinggevende ambtenaren doelde ik uiteraard niet op de leidend ambtenaar van het AFM. Zo sprak men in de pers daarover.

Minister, we weten dat de interne audit opereert voor de hele Vlaamse overheid. Ze hebben hun werk zeer goed gedaan. In 1993 ontstond het BBB. Toen was er sprake van managementondersteunende diensten (MOD's). Het was de bedoeling dat ze voor de hele Vlaamse overheid zouden werken, maar nu opereren ze per departement. De verkokering van de dertien departementen zit ingebakken in het systeem. Zou het niet beter zijn dat de MOD's opereren voor de hele Vlaamse overheid? Nu zijn het vaak eilandjes op zichzelf.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, u sprak daarnet over het negatieve signaal voor de medewerkers die het niet zo nauw nemen met de reglementering. Het is misschien ook tijd voor een positief signaal. De meeste medewerkers van het AFM nemen hun werk wel ter harte en leggen wel de nodige integriteit aan de dag. Zij hebben een geruststelling nodig. Misschien zit de schrik er wel in dat naar aanleiding van deze gebeurtenissen het idee zou kunnen ontstaan dat de dienst zou moeten worden geprivatiseerd. U kunt misschien uw omzendbrief van 2006 actualiseren, teneinde ook dat positieve signaal uit te dragen.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben het met u allebei eens dat die frequentie toeneemt. Ik heb daar ook vragen over. Ik ga er altijd van uit dat het overgrote deel van onze medewerkers integer is en zijn job goed uitvoert. Dat zijn correcte civil servants. Het is niet omdat je enkele rotte appels hebt op een totaal van tienduizenden mensen dat je kunt spreken van een organisatie die slecht of rot is. Ik ben het volledig met u eens.

De discussie over de privatisering begrijp ik niet. De meeste mensen van het AFM weten dat hun positie en hun werk niet ter discussie worden gesteld. Naast de andere positieve stimuli is dat voor hen een voldoende geruststelling.

Mijnheer De Meulemeester, BBB is zo opgevat dat er managementondersteunende diensten zijn per departement en per entiteit. Deze regering wil daar meer efficiëntie in krijgen. Ik heb dat in deze commissie al toegelicht. Bij de hervorming van het Departement Toerisme zal ik de managementondersteunende dienst afschaffen en overhevelen naar de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR), waar al wordt samengewerkt met Buitenland en met andere domeinen. Het is de bedoeling om in een aantal horizontale departementen te komen tot één managementondersteunende dienst. Het is niet werkbaar om voor de hele Vlaamse

overheid één managementondersteunende dienst te hebben. Daar moet meer efficiëntie in zitten.

Mijnheer De Meulemeester, de regering heeft beslist dat de overhead van die diensten moet worden teruggebracht tot 10 procent. Die overhead is in een aantal gevallen veel te hoog. Ook dit doen wij met deze regering in het kader van efficiëntie. Ik heb dat al kunnen toelichten. Maar ik pleit ervoor om dat debat gescheiden te houden van het debat dat wij hier voeren. Het heeft niets te maken met interne controle en audit. Het gaat over ondersteunende diensten van de manager, en dat is van een totaal andere aard.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer De Meulemeester, mevrouw De Ridder en de heer Vanden Bussche en door de heren De Loor, Segers, Dehandschutter en de dames Robeyns en Brouwers werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over anderstalige nieuwswebsites als instrument van integratie - 499 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, heel wat anderstaligen in Vlaanderen zijn graag op de hoogte van wat er in Vlaanderen gebeurt en leeft. Velen onder hen zijn het Nederlands nog niet machtig en kunnen dus ook moeilijker de actualiteit en de belangrijke nieuwsfeiten uit Vlaanderen opvolgen. Om die mensen toch zo goed mogelijk te informeren, zijn er verschillende instrumenten die instaan voor deze voorziening. Zo is er onder meer de website en wekelijkse krant Flanders Today, heeft tvbrussel Engelstalige nieuwsprogramma's en bestaat de website van www.deredactie.be in het Engels, Frans in Duits: www.flandersnews.be, www.flandreinfo.be en www.flanderninfo.be.

Deze initiatieven hebben raakvlakken met het buitenlands beleid van minister-president Peeters, met het mediabeleid van minister Lieten, maar ook met Inburgering. Daarom stel ik mijn vraag over de evaluatie van deze instrumenten ook aan u, minister.

Het is belangrijk dat anderstaligen gebruik kunnen maken van deze instrumenten. Dit kan een opstap zijn naar een verdere en betere integratie in de Vlaamse samenleving. Deze instrumenten kunnen voor deze doelgroep goed zijn om zich beter te informeren over onze samenleving.

Minister, sommige van deze communicatiemiddelen komen wel eens op de helling te staan. In de wandelgangen zegt men wel eens dat het niet nodig is dat alles in zijn huidige vorm blijft voortbestaan. Bent u van mening dat deze communicatiemiddelen een meerwaarde kunnen betekenen voor de integratie van anderstaligen in onze samenleving of hebt u daar andere ervaringen mee? Hoe evalueert u deze communicatiemiddelen? Worden ze opgenomen in de werking van de andere integratie-instrumenten zoals de Huizen van het Nederlands en de integratiecentra? Hebt u er zicht op of de doelgroepen die wij voor ogen hebben, echt worden bereikt met de genoemde communicatiemiddelen?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, de teneur van de vraag verwondert mij enigszins, zeker omdat hij van de N-VA-fractie komt. We moeten goed weten waar we naartoe willen en waar we naartoe evolueren zonder dat we het willen.

Flanders Today heeft niets te maken met het onthaal van anderstaligen, maar wel met de communicatie van de Vlaamse Regering ten aanzien van buitenlandse journalisten en diplomatieke diensten en dergelijke. Dat heeft met integratie niets te maken.

De heer Wilfried Vandaele: Het kan daarvoor ook worden gebruikt. Als het bestaat, kan het gelezen worden.

De heer Joris Van Hauthem: Flanders Today heeft een andere doelgroep. Het wil een antwoord bieden op het feit dat heel wat buitenlandse diplomaten en journalisten zich vooral – zo blijkt uit ervaring – tot de Franstalige media richten om zich een beeld te vormen van het politieke reilen en zeilen in dit land. Daarop was Flanders Today een antwoord. Of het nu een goed antwoord is of niet, laat ik in het midden. We hebben daarover in het verleden al een incident gehad.

We moeten goed weten waar we naartoe gaan. In een viertalige brochure zeggen hoe het hier in elkaar zit, is één zaak. Vandaar de stap zetten naar op de duur een soort meertaligheid in Vlaanderen is een andere zaak. Wij moeten goed opletten.

Mijnheer Vandaele, uw vraag heeft een teneur van ‘hoe meer hoe liever’. Waarom staan in de Rand de WIS-computers van de VDAB in de culturele centra en niet in het gemeentehuis? U moet zich dat eens afvragen. De volgende stap zal misschien zijn dat ze toch in het gemeentehuis worden geplaatst en dat ze tweetalig worden gemaakt. Want dat staat ook in die brochure. Inzake werk wordt er aangekondigd dat je het in twee talen kunt doen. Mijnheer Vandaele en minister, let op wat u doet. Een onthaalbeleid dat in een paar talen uitlegt hoe dit land in elkaar steekt, is één zaak, maar van daar evolueren, zoals sommige gemeentebesturen vandaag al doen, naar meertaligheid, is een andere zaak.

Een minister van Inburgering kan niet tegelijk zeggen dat we enerzijds neigen naar meertaligheid als het erop aankomt ons land uit te leggen, en anderzijds erop hameren dat de taalwetgeving wordt toegepast. Met het huidige beleid zijn, *stricto sensu*, bepaalde initiatieven in strijd met de taalwetgeving. Ook de meertalige folder in de Rand is in tegenspraak met de taalwetgeving. Maar hij heeft een bepaalde bedoeling. En daar moet het dan ook mee stoppen. Dan is het aan de anderen. Nu wordt een pleidooi gehouden om dat nog te intensifiëren. Mijnheer Segers, u zou toch als schepen van Dilbeek niet graag hebben dat alle opschriften in uw gemeentehuis omwille van het onthaal en de integratie in meer dan één taal zouden moeten worden opgesteld? Ik neem aan dat dat niet de bedoeling is.

We moeten goed weten waar we mee bezig zijn en waar we absoluut niet naartoe willen. Stapje voor stapje kom je op de duur daar waar je eigenlijk niet wilt terechtkomen. Tenzij u dat wel wilt, maar maak het dan duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, collega's, ik wil mij veeleer aansluiten bij de vraag van de heer Vandaele dan bij de suggesties van de heer Van Hauthem.

Minister, ik meen dat we veel meer moeten inzetten op communicatie. Als we nieuwkomers op een goede manier willen integreren, moeten we, in het kader van het hele integratiebeleid, die mensen heel goed informeren. En dat kan het best in de taal die ze op dat moment goed beheersen. Als ik zie op welke groep van mensen dit gericht is, stel ik vast dat die mensen het Engels, Frans of Duits eigenlijk ook niet voldoende beheersen om correct geïnformeerd te kunnen worden over het reilen en zeilen in Vlaanderen.

Of dat in dezelfde constructie moet, dan wel in een andere vorm, laat ik aan u over. Maar om die groep van mensen die de onthaallessen volgen, meer en beter te informeren, moeten we

ook bekijken welke grote taalgroepen hier aanwezig zijn. Ik pleit ervoor om die mensen in een eerste fase in hun eigen taal te informeren.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, collega's, we stellen ook vast dat veel afhangt van de inzet van de persoon zelf. Wij hebben in onze gemeente mensen die al 20 of 30 jaar aan de kust wonen en nog altijd geen Nederlands kennen, en je hebt mensen die zich al na een jaar goed kunnen informeren. Tot hoelang moet je mensen in hun eigen taal blijven inlichten? Vanaf wanneer mag je veronderstellen dat ze zich voldoende bijgeschoold hebben om de taal te begrijpen?

Dat aspect moet je meenemen in het beleid. Als je het te gemakkelijk maakt, ga je hen minder aanmoedigen om zich de taal eigen te maken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Vandaele, de media die u aanhaalt, zijn in de eerste plaats bedoeld voor expats en personen in het buitenland die geïnteresseerd zijn in nieuws over Vlaanderen. Die media zijn niet in eerste instantie bedoeld als integratie-instrumenten. Ik kan ze dus ook moeilijk vanuit die optiek evalueren.

Collega's, het is binnen het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid vooral de bedoeling om een betere kennis van het Nederlands aan te moedigen. Mevrouw Pehlivan, wij gebruiken inderdaad in beperkte mate de taal van de nieuwkomer. Als wij onthaalbrochures maken in andere talen, vragen we daar trouwens altijd de toestemming voor van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, omdat dat in de strikte zin van het woord een afwijking is. Wij doen de intakegesprekken meestal in de taal van de betrokkenen. De Nederlanders benijden ons dat systeem overigens, omdat de eerste contacten in de taal van die mensen hun toelaten om een aantal zaken te vernemen, die ze anders, als ze dat meteen in het Nederlands moeten vernemen, niet zouden meekrijgen.

Wij zetten ook in beperkte mate in op sociaal tolken. Wij doen dat niet om die mensen te zeggen dat ze hier geen Nederlands hoeven te leren. Maar dat doet zich in het begin soms voor in precaire of moeilijke situaties, zoals urgent dokterscontact, als de betrokkene nog geen woord Nederlands spreekt. Om humanitaire redenen moet je op dat moment wel zorgen dat er kan worden ingegrepen.

Ik beklemtoon echter dat dat de uitzondering op de regel is. De regel is dat we mensen zo snel mogelijk toeleiden naar het leren van het Nederlands. Het gebruik van een krant als Wablieft is daarbij bijvoorbeeld zeker aangewezen. Die krant is specifiek gericht op laaggeletterden of mensen met een beperkte kennis van het Nederlands. Wie al een zeker niveau van het Nederlands heeft, kan wel degelijk terecht bij onze Vlaamse media. In die zin is bijvoorbeeld de ondertiteling op de televisie voor heel wat mensen een uitstekend middel om Nederlands te leren. Heel wat mensen die Nederlands leren, zijn er ook dankbaar voor dat ze het op die manier kunnen doen. Door Nederlandstalige media te lezen, te beluisteren, te bekijken, leren ze de Nederlandse taal kennen en herkennen. Er zijn voorbeelden van inburgeraars die heel snel en vlot gebruik maken van onze Vlaamse media. Er zijn er zelfs die na korte tijd een Vlaamse krant lezen.

Ik heb aan de stuurgroep 'Inburgering in het land van herkomst' wel gevraagd om te bekijken of het goed is dat we in het eerste informatiepakket dat die mensen krijgen, eventueel een pakket van deze media kunnen toevoegen. Dat is niet met de bedoeling om te zeggen dat ze geen Nederlands moeten leren – integendeel, we wijzen hen erop dat het allemaal in het Nederlands zal zijn – maar als een eerste kennismaking met het land waar ze naartoe gaan, precies om hun broodnodige informatie te kunnen verstrekken.

Nederlands leren spreken en ermee kunnen omgaan is en blijft de hoofdbedoeling. Er kan in beperkte mate een beroep worden gedaan op andere hulpmiddelen, maar altijd in functie van

het definitieve doel: Nederlands leren. De betreffende media zijn niet ontwikkeld als instrumenten voor het integratie- en inburgeringsbeleid.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord.

Mijnheer Van Hauthem, ik wou de bestaande instrumenten gewoon eens evalueren vanuit verschillende invalshoeken. Ik weet wel dat de genoemde communicatiemiddelen vooral gericht zijn op buitenlanders of expats in het buitenland. Maar als die producten er dan toch zijn, kunnen ze ook nuttig zijn in een inburgeringstraject, uiteraard niet, zoals u lijkt te suggereren, om te zeggen dat ze geen Nederlands hoeven te leren. U zult mij voldoende kennen om te weten dat ik veel belang hecht aan de kennis van het Nederlands. Maar als die producten er toch zijn, en ze zijn goed gemaakt, kunnen ze tijdelijk, als opstapje of als tussenstap, hun dienst bewijzen in een inburgeringstraject. Dat was mijn enige vraag. En ik begrijp van de minister dat dat eigenlijk nauwelijks het geval is.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik kan mij volledig vinden in uw beleid. We moeten hier duidelijk stellen dat het leren van het Nederlands en de hele inburgeringscursus niet ter discussie staan. We pleiten er allemaal voor dat mensen zo vlug mogelijk Nederlands leren. Maar soms heb je wel een aantal instrumenten nodig om in de voertaal van de mensen zelf, helemaal in het begin, bij een intakegesprek, een aantal gangbare aspecten en de leefregels in Vlaanderen duidelijk te maken.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Vandaele, blijkbaar hebt u wel een aantal verwachtingen gewekt ten aanzien van mevrouw Pehlivan, die daar dan een andere visie op heeft. Die verwachtingen moesten dan weer getemperd worden door de minister. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele)*

Ik heb toch gehoord wat ik gehoord heb. *(Opmerkingen van mevrouw Fatma Pehlivan)*

Ik luister helemaal niet selectief. Ik blijf erbij dat we moeten opletten met het gebruik van andere talen. We hebben gedurende honderd-en-zoveel jaar ons best gedaan om hier een een-talig Vlaanderen te krijgen. Gaan we het nu om een paar redenen opnieuw andersom doen? Ik denk het niet. Dat mag de bedoeling niet zijn. Maar je zet een paar stapjes, en voor je het weet, stel je vast dat je een hele weg hebt afgelegd en vraag je je af: “Staan we hier al?”. In sommige gevallen is dat met de beste bedoelingen, maar we moeten daar toch goed over nadenken.

Men moet Nederlands kennen en men moet weten hoe het hier functioneert. Bij ons in de Rand gaat het niet meer alleen over verfransing, maar over ontnederlandsing in het algemeen. Van mensen die hier dertig jaar wonen, kunnen we toch verwachten dat ze de taal kennen.

Minister, u hebt zelf toegegeven dat sommige zaken al een afwijking zijn van de bestaande taalregel. Maar in de praktijk gaat die veel verder dan u nu al kunt of wilt toegeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de reactie van de Vlaamse Regering op de aanbevelingen van de Rondetafels van de Interculturaliteit
- 502 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gevolgen voor de toeristische sector van een wijziging van de wettelijke feestdagen
- 503 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de aanbevelingen van de Rondetafels van de Interculturaliteit
- 594 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie
- 598 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Claes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie
- 627 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over 'inburgeringsmaatjes'
- 604 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, ik heb twee vragen om uitleg gesteld omdat ik u over twee bevoegdheden wil ondervragen naar aanleiding van de aanbeveling van de Rondetafels van de Interculturaliteit. Tijdens de plenaire vergadering hebben we daarover standpunten ingenomen naar aanleiding van een actuele vraag. Het antwoord van de regering was dat ze niet kon antwoorden op de vragen omdat ze nog niet officieel in kennis was gesteld van het rapport en nog geen tijd had gehad om haar standpunt te bepalen. Op dat moment was dat dus een non-debat. Ik ben verheugd dat we vandaag de kans krijgen om daar meer in detail op door te gaan.

Minister, u zou kunnen zeggen dat het een initiatief is van federaal minister Milquet, maar in het rapport wordt herhaaldelijk verwezen naar Vlaanderen. Er wordt onder andere gezegd dat er experts in de commissie zaten die door de deelstaten waren aangeduid. De aanbevelingen zijn opgemaakt ter attentie van diverse publieke autoriteiten. Er wordt verwezen naar de verschillende bevoegde overheden, die men wil betrekken bij de uitwisseling van best practices om invulling te geven aan het rapport. Omdat het betrekking heeft op bijzonder veel Vlaamse bevoegdheden, kan het niet anders dan dat we ook met de Vlaamse Regering van gedachten wisselen over deze resultaten.

Er zijn twintig experts — academici, vertegenwoordigers van minderhedenorganisaties en mensen die tot die minderheden behoren — meermaals samengekomen om dit rapport op te

maken. De bedoeling was om pijnpunten in kaart te brengen en oplossingen te suggereren en daaruit aanbevelingen te distilleren.

Voor het dragen van levensbeschouwelijke tekenen op school beveelt het verslagcomité aan dit toe te laten in de hoogste drie jaren van het secundair onderwijs en dit ook vast te leggen in een decreet, zodat de regel algemeen wordt ingevoerd. Dat zou de betrokkenheid van dit parlement impliceren. Dit gaat lijnrecht in tegen de keuzes die door de verschillende onderwijsnetten in Antwerpen zijn gemaakt.

Ook in het Vlaams Parlement zijn over dit thema in de commissie Onderwijs hoorzittingen gehouden, maar voorlopig heeft het Vlaams Parlement hierover nog geen standpunt ingenomen en is het bij hoorzittingen gebleven. Ook de aanbeveling een verbod op levenbeschouwelijke tekenen in openbare dienst te beperken tot gezagsfuncties, gaat in tegen reglementen die lokale overheden in ons land hebben ingevoerd. Minister, zo komen we al wat dichterbij uw bevoegdheden.

Men vraagt aan de regionale overheden de professionalisering van het verenigingsleven aan te moedigen door duurzame werkingsmiddelen en subsidies voor personeel en men pleit voor de uitwerking van quota en een project sociaal-economische monitoring om discriminatie te kunnen objectiveren en terug te dringen. De Vlaamse Regering werkt vooral met doelcijfers, maar niet met quota.

De voorbije weken en dagen heb ik herhaaldelijk reflecties gehoord van mensen die ongerust waren over de aanbeveling aan de sociale partners om de wettelijke feestdagen te hervormen. Men mikt vooral op de christelijke feestdagen zoals paasmaandag, pinkstermaandag, Hemelvaartsdag, Maria Tenhemelopneming en Allerheiligen. Het rapport stelt voor om een aantal zaken te kiezen, en bepaalde nieuwe, politiek correcte feestdagen in te voeren, die overigens weinig te maken hebben met de feestdagen van de religieuze minderheden waar men naar verwijst. 11 juli zit bijvoorbeeld niet in het voorstel, hoewel dat in het parlement al herhaaldelijk ter sprake is gekomen.

Minister, werd de Vlaamse Regering betrokken bij deze rondetafels, zoals ik afleid uit het rapport zelf, waarin staat dat experts werden aangeduid door regionale overheden? Bent u van oordeel dat de aanbevelingen van de rondetafels een bijdrage leveren aan het Vlaamse inburgeringsbeleid? Naar aanleiding van het rapport is federaal minister Milquet tot het inzicht gekomen dat het niet slecht zou zijn om naar het model van Vlaanderen een inburgeringsbeleid uit te werken in Franstalig België. In die zin zijn er gunstige evoluties.

Minister, zijn er aanbevelingen die u wilt meenemen bij de uitwerking van het geïntegreerde actieplan Integratie, want dat zat ook in de beleidsbrief? Daar kijken we naar uit. Formuleert de Vlaamse Regering een reactie op deze verschillende aanbevelingen? Ik stel deze vraag aan de Vlaamse Regering omdat hier zaken in zitten die tot de bevoegdheid van de andere ministers behoren. Ik kan me indenken dat de Vlaamse Regering wel een standpunt wil innemen over een zo omvattend rapport.

Westtoer reageerde op het rapport van de Rondetafels van de Interculturaliteit. Dan zitten we meteen in de sector Toerisme. Westtoer zei dat als men hieraan invulling geeft, dit zal leiden tot een miljoenenvlies omdat de verlengde weekends, die vooral in de lente en zomer vallen, buitengewoon belangrijk zijn voor de sector. Als er een systeem komt van vrij te kiezen dagen of dagen die vallen in maanden met minder goed weer, dan heeft dat een enorme impact. Er werd zelfs een cijfer op geplakt: de lange weekends brengen de sector per dag 7 miljoen euro op.

Minister, erkent u het belang van collectieve feestdagen voor de toeristische sector? Wordt deze bekommernis van de sector opgenomen in het standpunt dat de Vlaamse Regering formuleert over de aanbevelingen van de rondetafels?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik ga de vraag om uitleg niet hernemen, want ze komt voor 80 procent overeen met wat de heer Kennes heeft gezegd, althans de eerste vraag. We kennen het federaal initiatief van de rondetafels die hun aanbevelingen naar buiten hebben gebracht. Daaraan zouden ook experts vanuit de gemeenschappen hebben deelgenomen. Ondanks het feit dat het een federaal initiatief is, handelt het ook, en voornamelijk, over Vlaamse bevoegdheden. Het Vlaams inburgeringsbeleid wordt als voorbeeld gesteld om ook in Brussel en Wallonië uit te voeren. Op het Vlaamse niveau hebben we ondertussen ook een rondetafel gehad, meer bepaald de staten-generaal.

Ik sluit me volledig aan bij de opmerking die de heer Kennes in het begin heeft gemaakt. Toen het onderwerp in de plenaire vergadering aan bod kwam, was het voor de Vlaamse Regering moeilijk om een integraal antwoord op te geven. Ze moest het ook uit de pers halen. Hier kan het nu bediscussieerd worden en kunnen we er concrete vragen over stellen.

Minister, hebt u weet van vertegenwoordigers van de gemeenschappen die aan deze rondetafels deelnamen? Hadden ze een rapportageplicht? Wat vindt u van het feit dat het eindrapport van de rondetafels aanbevelingen voorstelt voor Vlaamse aangelegenheden? In hoeverre beschouwt u deze aanbevelingen als relevant voor uw inburgeringsbeleid? Houdt u rekening met deze aanbevelingen? Indien ja, met welke concreet? Indien nee, waarom niet? Hebben de betrokken Brusselse en Waalse collega's u al gecontacteerd in verband met de invulling van uw inburgeringsbeleid? Indien ja, wanneer vond dit contact plaats en wat hebt u hun meegedeeld? Op welke manier zult u de aanbevelingen van de staten-generaal interpreteren en eventueel omzetten in beleid?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, blijkbaar wordt integratie voor sommige partijen erg belangrijk, want per fractie zijn er nu al twee mensen die dezelfde vragen komen stellen in de commissie. Minister, hoe evalueert u de staten-generaal? Welke analyses, conclusies, concrete aanbevelingen en dergelijke leverde de dag op? Ik sluit me verder aan bij de veelvuldige vragen van de collega's.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Voorzitter, minister, collega's, de vorige vragen gingen over een federaal initiatief. De staten-generaal was een Vlaams initiatief, dat door de minister werd genomen. Daarom vind ik het ook opportuun om hierover een aantal vragen te stellen, ook al is de staten-generaal veel minder in de belangstelling geweest, misschien omdat de standpunten die daar werden ingenomen, minder controversieel zijn dan die binnen het federale initiatief.

Naast Vlaams Parlements lid ben ik ook burgemeester van een gemeente met 25 procent inwoners van Turkse origine. Daarom was ik ook erg geïnteresseerd in die staten-generaal en de besluiten die ze heeft genomen. Minister, collega's, ik moet u zeggen dat ik wat ontgoocheld was in het toch wel belangrijke initiatief, dat, naar ik aanneem, wel veel geld heeft gekost, maar dat zo weinig concrete resultaten heeft opgeleverd.

Niet alleen bij onze federale collega's, maar ook in de staten-generaal werden drie thema's naar voren geschoven: werk, onderwijs, en sociale cohesie en actief burgerschap. Die zijn toch wel belangrijk voor de integratie. Minister, we hebben vastgesteld dat de samenstelling volledig bestond uit mensen van de integratiesector. Nochtans was er in verband met de staten-generaal een vraag om een integraal beleid te voeren. Dat is natuurlijk heel erg moeilijk als alleen wordt gesproken met mensen van de sector. Evalueert u het ook op die manier? Hebt u andere aanwijzingen dat de staten-generaal ruimer gedragen wordt?

U hebt een aantal nieuwe aanbevelingen geformuleerd in uw beleidsnota. U zegt dat u voorstander bent van inburgeringsmaatjes. Ik weet niet of u een staten-generaal nodig hebt om tot de conclusie te komen dat we best werken met inburgeringsmaatjes. Een van de

nieuwe aanbevelingen is dat er extra onderzoek nodig is. Ik vraag me af of er in het verleden niet voldoende onderzoek is gedaan en dat er vooral een probleem is met de implementatie van dat onderzoek.

Hoe zorgt u voor afstemming met de resultaten van de federale interculturele dialooggroep? Hoe worden die geïmplementeerd in Vlaams beleid? Welke verdere stappen zullen er gezet worden inzake het eigen Vlaamse initiatief?

Minister, in de begroting staat dat de staten-generaal 655.000 euro heeft gekost. Klopt dat? Is dat het bedrag dat werd besteed aan de staten-generaal, of zitten in die begrotingspost nog andere initiatieven?

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, voorzitter, collega's, er werd al heel wat gezegd over de federale interculturele rondetafels en de Vlaamse rondetafels. Minister, er is me iets opgevallen, namelijk het element over de inburgeringsmaatjes. Ik heb mijn vraag dan ook rond die inburgeringsmaatjes opgebouwd.

In uw beleidsnota Inburgering en integratie 2009-2014 hebt u, in het kader van het stimuleren van de maatschappelijke participatie in het hele inburgeringstraject, aangekondigd dat u zou nagaan hoe het Nederlandse systeem werkt. U gebruikt het begrip 'inburgeringscoaches'. In de staten-generaal hebt u 'inburgeringsmaatjes' gebruikt. U vraagt zich af hoe dat vertaald zou kunnen worden naar de Vlaamse context.

Op 16 maart 2010 heeft de heer Segers daarover al een vraag gesteld. U antwoordde toen dat het om een proefproject ging met een looptijd van zes maanden, dat op 1 maart 2010 van start was gegaan. In die fase moeten goede praktijken geïnventariseerd worden en aanbevelingen geformuleerd. U kondigde ook een tweede fase aan.

Op de Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie op maandag 29 november 2010 in Leuven bent u de informele toer opgegaan en had u het over inburgeringsmaatjes. Het zou om mensen moeten gaan die de nieuwkomer helpen in het opbouwen van een sociaal netwerk en in het praktisch oefenen van het Nederlands. Een bijkomend voorwaarde was dat het 'maatje' een Vlaming moet zijn. Ik was er zelf niet aanwezig, maar zo stond het wel in de pers. Wat wordt daar dan mee bedoeld? Zijn dat 'nieuwe' Vlamingen, 'oude' Vlamingen? Dat is niet zo duidelijk.

In de wervingsbrochure in Nederland is de functie van de inburgeringscoach omschreven als volgt: "Als inburgeringscoach begeleid, coach en motiveer je de inburgeraars in de voorbereiding op het inburgeringsexamen. Je slaat een brug tussen taal, kennis van de Nederlandse samenleving, maatschappelijke participatie en uitstroom richting de arbeidsmarkt of educatie. De nadruk in onze methode ligt op het in de praktijk brengen van kennis en vaardigheden en het lesgeven van de Nederlandse taal."

Als ik dit lees, stel ik vast dat de eisen voor de kandidaten vrij hoog liggen. Die inburgeringscoaches of inburgeringsmaatjes moeten minstens een hbo-opleiding hebben, bekend zijn met de wetgeving op de inburgering en bij voorkeur minimaal 20 uur per week beschikbaar zijn, waarvan minimaal twee avonden. Minister, ik denk dat dit toch wel zeer zware eisen zijn en dat er ook dezelfde voorwaarden gesteld zullen worden aan de inburgeringscoaches of inburgeringsmaatjes van hier.

Minister, ik steun u daarbij, maar ik heb toch wel een aantal bedenkingen over hoe u dat in de praktijk kunt realiseren. Daarom wil ik u enkele vragen stellen. Wat zijn de resultaten van de eerste fase? Die is nu afgelopen. Kunt u die aan ons bekendmaken? Is de tweede fase, zoals aangekondigd in uw antwoord aan de heer Segers, al opgestart? Welke gemeenten fungeren als proefproject voor die opstart van de tweede fase?

Wat de criteria betreft die ik daarnet heb aangehaald, waren er vanuit Nederland toch wel tamelijk veel en hoge eisen. Zijn dat dezelfde criteria of normen die u ook wilt vragen aan de

vrijwillige inburgeringscoaches? Kunnen ‘nieuwe’ Vlamingen ook solliciteren als inburgeringscoaches? Wordt er voorzien in een vrijwilligersvergoeding voor de geleverde prestaties? Worden de vrijwillige inburgeringscoaches op hun beurt gecoacht? Ik kan me voorstellen dat het een heel gevoelige materie is. Men stelt zich kandidaat om dit vrijwillig te doen, maar men moet wel weten hoe men dat zelf moet aanpakken.

Wanneer en onder welke financiële en organisatorische voorwaarden zal het project, na evaluatie en bijsturing, structureel verankerd worden? Mijn laatste vraag is of het de bedoeling is om op langere termijn een systeem van inburgeringscoaches naar het Nederlandse model uit te werken.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik focus meer op het toeristische belang van de collectieve feestdagen. Voor de toeristische sector en zeker aan de kust is het belang van een collectieve feestdag niet te miskennen omwille van een aantal redenen.

Eerst en vooral hebben we ondervonden dat hoe meer mensen op hetzelfde ogenblik vakantie kunnen nemen, hoe belangrijker dat is om een bepaalde ambiance van vakantieatmosfeer te kunnen creëren aan de kust. We hebben dat vastgesteld naar aanleiding van het verschil tussen de vakantie van de Vlamingen en de Walen. Dat was al een eerste test, toen de paasvakantie bijvoorbeeld drie weken duurde in plaats van twee weken. Het was heel moeilijk om tot dezelfde ambiance te komen als wanneer elke Belg op hetzelfde moment paasvakantie had.

Ten tweede moeten de handelaars zich organiseren om de toeristische toevloed op te vangen. Ze moeten jobstudenten kunnen inschakelen en ze moeten weten dat ze extra personeel moeten inschakelen. Dat is veel gemakkelijker als er collectieve feestdagen zijn. De keuze van verschillende feestdagen zou rampzalig zijn. Veel feestdagen die hier zijn aangehaald, behoren tot het culturele erfgoed van de Vlamingen. Het zou jammer zijn om dat teloor te laten gaan. We weten dat, als we dat niet meer op een passende wijze doen en bijvoorbeeld geen paasmaandag meer breien aan paaszondag en geen paasweekend meer creëren, er veel teniet zou gaan. Ik pleit zeker en vast voor het behoud van die feestdagen. Enkele zijn zelfs zeer gelukkig gekozen omdat ze altijd op dezelfde datum voorkomen, bijvoorbeeld Allerheiligen op 1 november. Mijn vraag, minister, is of u van plan bent om een of meer feestdagen te laten sneuvelen. Welke zijn dat dan? Ik hoop natuurlijk geen enkele.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Een aantal vragen die over de staten-generaal gaan, begrijp ik wel. Over de interculturele dialoog is er twee weken geleden een interpellatie gehouden. Toen beperkte de minister zich tot de mededeling dat hij daar officieel niet van op de hoogte is, terwijl iedereen het officiële document op de website kon lezen. Het enige wat hij daarover kwijt wou – hij wou daarover geen appreciatie geven –, was dat minister Milquet gezegd heeft dat we ook in Brussel en Wallonië een inburgeringsbeleid moeten voeren en dat dit toch positief is. Dat was samengevat de reactie van de minister toen. Ik hoop ten minste dat u nu, minister, toch wel een duidelijk standpunt inneemt hetzij alleen ten aanzien van uw eigen bevoegdheden hetzij namens de Vlaamse Regering, als dat mogelijk is, maar u zult dat toch wel afgesproken hebben.

Als men de hele nota leest, krijgt men het gevoel dat het gaat om een echte uiting van ‘weg met ons’-mentaliteit, dat het idee dat men hier leeft in een land waar een bepaalde leidcultuur is, compleet weg is en dat men dus naar een soort interculturaliteit moet gaan. Ik heb in de loop van de geschiedenis van de laatste 25 jaar al veel termen gehoord, zoals Multiculturaliteit enzovoort, en nu is het interculturaliteit. Als men de voorstellen ziet, zit daar een rode draad in, en die is dat we ons in feite moeten aanpassen aan de interculturaliteit, aan de multiculturaliteit, aan mensen van vreemde culturen en origines die hier komen wonen. We moeten daar allemaal open voor staan en we mogen aan die mensen niet zeggen als ze hier

komen wonen, dat dit de leidcultuur is en dat men zich daar ondergeschikt aan moet maken. Dat gaat juist in – dacht ik – tegen een concept van inburgering. Net zoals we dat doen als we in een ander land gaan wonen, dan hebben we tenminste respect voor de cultuur waarin we terechtkomen.

We zien in alles dat het eigenlijk de omgekeerde wereld is. Dat blijkt ook uit het uitgangspunt. Men zegt dat we ons nog niet genoeg aangepast hebben aan de veranderde culturele sociologische realiteit. Dat het om de omgekeerde wereld gaat, blijkt ook uit een aantal aanbevelingen. Die zijn soms zo grotesk dat ze belachelijk zijn. Over het onderwijs is het duidelijk. Men stelt dat leerkrachten niet genoeg opgeleid zijn om met de interculturele realiteit om te gaan. Ik denk dat er in Vlaanderen genoeg leerkrachten zijn die weten wat interculturaliteit soms – niet altijd – in de praktijk betekent. Die doen weer niet genoeg hun best en moeten nog meer bijgeschoold worden.

Er wordt ook gepleit – en dat zal u toch na aan het hart liggen – voor het niet naleven van de taalwetgeving in het hoofdstuk over de schoolcultuur. U hebt dat toch gelezen, neem ik aan.

Ook in het hoofddoekendebat blijkt hetzelfde. Wat het onderwijs betreft, begeeft men zich op ons terrein en zegt men met een compleet absurde redenering dat het vanaf dan moet kunnen. In de openbare besturen moet het ook kunnen, behalve in gezagsposities. Waar houdt men zich in godsnaam mee bezig? Mogen wij dat als politici misschien nog zelf beslissen? Men is verontrust over de huishoudelijke reglementen van scholen. Waarom? We hebben toch een cultuur van grote autonomie voor de scholen? Het ritueel slachten moet uiteraard blijven bestaan.

Dan komen we bij de feestdagen. Er staat letterlijk, en dat is enorm storend: “Er is momenteel een te groot overwicht van christelijke feestdagen.” In onze min of meer geseculariseerde samenleving stoort men zich allang niet meer aan al die christelijke feestdagen, waarvan sommige overigens gebaseerd zijn op heidense tradities. Etnisch-culturele minderheden hebben blijkbaar een probleem met onze christelijke feestdagen.

Men doet dan enkele voorstellen. Men kan er misschien nog de intergalactische dag van de planeetbewoner aan toevoegen. Minister, ik hoop dat u en heel de Vlaamse Regering heel dit document verwerpen als ridicuul en compleet in tegenstrijd met uw inburgeringsbeleid.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, dames en heren, mevrouw Milquet heeft in september 2009 aan de minister-president gevraagd om namens de Vlaamse Regering een observator te laten deelnemen aan de taskforce. Na een IKW-overleg (interkabinettenwerkgroep) heeft de minister-president aan mevrouw Milquet laten weten dat de Vlaamse Regering er niet voor opteerde een observator aan te stellen om de rol en betrokkenheid van de Vlaamse Regering duidelijk te houden. De minister-president heeft wel namen van experts voorgesteld om de lokale integratie- en inburgeringspraktijk in Vlaanderen aan bod te laten komen. Deze experts traden echter niet op als vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en hadden dus ook geen rapportageplicht.

De Rondetafels van de Interculturaliteit geven uitvoering aan het regeerakkoord van 18 maart 2008 van de huidige federale regering. De deelnemers aan de rondetafels zijn experts en mensen met een migratieachtergrond. Het is geen akkoord waarover onderhandeld is, maar een lijst van aanbevelingen, zoals ook het Minderhedenforum aanbevelingen formuleert, het Vlaams Minderhedencentrum bij elke verkiezingen een memorandum opmaakt, vakbonden en andere organisaties standpunten innemen enzovoort.

Integratie van mensen met een migratieachtergrond is en blijft een gemeenschapsbevoegdheid. Vlaanderen voert al sinds 1998 aan een integratiebeleid en heeft sindsdien ook een inburgeringstraject voor nieuwkomers ontwikkeld. Ik ben blij dat minister Milquet naar

aanleiding van dit rapport de kracht van het Vlaams inburgeringsbeleid heeft erkend. Dat is zeker een positief resultaat.

Het Vlaams integratiebeleid is gestoeld op een paar ideeën. Wie hier integreert, moet deelnemen aan onze publieke cultuur. Dat is een gedeelde publieke cultuur. We verwachten dat de nieuwe Vlaming daaraan participeert. Hij moet in de eerste plaats Nederlands leren. Ik begrijp de commotie over het rapport interculturaliteit enigszins. Maar ik begrijp de onrust over het Vlaamse beleid niet. De Vlaamse Regering heeft geen enkel voornemen geuit om een ander beleid te gaan voeren.

Het Vlaams integratiebeleid is een horizontaal, inclusief beleid. Vanaf januari 2011 gaat de horizontale Commissie Integratiebeleid van start. Er zijn in het rapport aanbevelingen geformuleerd op het vlak van veel andere domeinen: onderwijs, werk, huisvesting en gezondheidszorg, verenigingsleven, cultuur en media. Deze beleidsdomeinen zullen ook worden betrokken bij de horizontale Commissie Integratiebeleid. Ik zal als coördinerend minister voor het integratiebeleid waken over de samenhang van het actieplan, over de onderlinge afstemming tussen de verschillende acties en over de wederkerigheid.

De Vlaamse Regering is niet om een reactie gevraagd op de aanbevelingen. We zijn niet gecontacteerd door Brusselse of Waalse collega's. Elke minister zal op zijn of haar gebied nagaan of er een aanleiding is om te praten. We gaan in de horizontale commissie geïntegreerde standpunten ontwikkelen omdat het een horizontaal beleid is.

De huidige collectieve feestdagen zijn zeer positief voor de toeristische sector. Ze vallen in periodes die zeer gunstig zijn voor de toeristische sector en waarop er nog een reële kans is op goed weer. Ze zijn een element van seizoensspreiding omdat ze zich meestal niet in het toeristisch hoogseizoen situeren. Het zijn traditionele feestdagen en de toeristische sector kent de data ruim op voorhand. De sector kan zich voorbereiden en voor gelegenheidsmedewerkers zorgen. Hij kan hier optimaal op inspelen en een gevarieerd aanbod presenteren.

Ik kan u verzekeren dat het wijzigen van de feestdagen niet wenselijk is vanuit toeristisch oogpunt. Dat zou een enorme economische weerslag hebben. Westtoer heeft daar snel een berekening van gemaakt. Ik spreek me niet uit over cijfers, maar men moet geen expert zijn om dat in te zien. Dat kan niet, vanuit eender welk oogpunt. Vanuit toeristisch oogpunt is het niet wenselijk om de verlengde weekends in te krimpen. Het zijn belangrijke periodes waarop men zich afstemt. Ze lopen trouwens gelijk met de internationale trend in het toerisme waarbij meer maar kortere vakanties worden genomen.

Ik wil erop wijzen dat het tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort om de wettelijke feestdagen vast te stellen. Dat is jammer voor ons. Vlaanderen heeft 11 juli als Vlaamse vakantiedag toegevoegd voor onze medewerkers. We zeggen al jaren dat het ook een nationale feestdag zou moeten zijn, maar daar hebben we geen zeggenschap over. Vlaanderen heeft verder geen enkele intentie geuit om verder extra feestdagen te creëren.

Er was veel interesse voor de staten-generaal, mevrouw Claes. Meer dan 200 mensen hebben deelgenomen: van de administratie 28, uit de academische wereld 21, uit de inburgeringssector 21, uit de integratiesector 36, uit het onderwijs 17, uit het sociaal-cultureel middenveld waaronder zelforganisaties 16, van de werkgeversorganisaties 4, van de vakbonden 9, uit het middenveld 16 en van de lokale besturen 13. Er waren 3 Vlaamse volksvertegenwoordigers ingeschreven, maar ik heb geen van hen gezien. Iedereen was in elk geval uitgenodigd. De ministers Vandeurzen, Smet en Muyters zijn gekomen voor het einddebat. De diverse actoren hebben gediscussieerd over de thema's die aan de orde waren.

Ik heb een hele dag met de mensen uit de integratiesector kunnen discussiëren over een aantal bijzonder belangrijke uitdagingen waar we voor staan, maar ook met vertegenwoordigers van het werkveld en de werkgevers. Ik heb daaruit afgeleid dat bij iedereen uit het veld, het beleid en de academische wereld vooropstaat dat de kennis van het Nederlands de absolute voorwaarde is om te kunnen participeren aan de publieke cultuur die we delen. Ik zal daar

verder op inzetten. Ik heb ook gemerkt dat het discours over gelijke rechten en gelijke plichten evenzeer een idee is dat gedragen wordt door de sector. Ook het onderscheid tussen private en publieke cultuur en de verantwoordelijkheid voor iedereen waren thema's die in de diverse discussies terugkeerden. Er is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid in het contract tussen overheid en inburgeraar, er is ook een heel grote verantwoordelijkheid voor het middenveld en ten slotte ook voor de inburgeraars. Ik kom straks terug op de verantwoordelijkheid van de ontvangende samenleving wanneer ik het zal hebben over de coaches, de 'maatjes'.

De eerste Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie was opgebouwd rond drie thema's: werk, onderwijs, en sociale cohesie en actief burgerschap. In de maanden september tot november 2010 werd met betrekking tot elk van deze thema's een voorbereidende werkgroep opgericht. De werkgroep 'Werk' werd voorgezeten door professor doctor Ive Marx, de werkgroep 'Onderwijs' door professor Piet Van Avermaet en de werkgroep 'Sociale cohesie en actief burgerschap' door professor Marc Hooghe. Deze werkgroepen zijn een viertal keer bijeengekomen om dieper op de thema's in te gaan. Deze bijeenkomsten hebben discussieteksten opgeleverd. Op de staten-generaal hebben de voorzitters kort de grootste knelpunten voorgesteld. Nadien heeft de plenaire groep zich opgesplitst in verschillende werkgroepen. In de namiddag hebben verslaggevers de conclusies voorgesteld in de plenaire vergadering. De dag werd afgesloten met een gedachtewisseling met de ministers Muyters, Smet, Vandeuren en mezelf.

De conclusies van de staten-generaal zullen worden verwerkt in een verslagboek. Nog voor het einde van het jaar zullen de verslaggevers het verslag van de werkgroepen maken. Het lijkt mij heel zinvol dat deze verslagen dan nog kunnen worden voorgelegd aan de betrokkenen, zodat we tot een goed, genuanceerd en zo volledig mogelijke weergave komen van wat daar aan bod is gekomen. Ik verwacht een concreet resultaat in de eerste helft van 2011.

Ik geef een voorbeeld van wat onder andere bij de werkgroep 'Werk' aan bod is gekomen. In een zeer uitgebreide nota ging het over de stand van zaken met betrekking tot de integratie in de arbeidsmarkt, over een diagnose van de onderliggende oorzaken van de slechtere arbeidsmarkt en de positie daarin van de nieuwkomers, over een synthese van de hoofdlijnen van het beleid, en over een evaluatie van het beleid. Een van de resultaten was dat er een betere monitoring moet gebeuren en dat er betere data moeten zijn, ook met betrekking tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld op basis van nationaliteit in plaats van op basis van herkomst. Dat is, zoals u weet, een van de problemen.

De conclusies zullen, samen met de omgevingsanalyse die door het Vlaams Minderheden-centrum wordt gemaakt, worden besproken in de Commissie Integratiebeleid waarover ik het had. Mevrouw Claes, de kostprijs bedraagt minder dan een tiende van het bedrag dat u noemde. U had het over 650.000 euro.

Het proefproject met betrekking tot de inburgeringsmaatjes of de inburgeringscoaches – we hanteren nog deze werknamen – is gestart in 2010. De eerste fase bestond uit onderzoek. De onderzoekers hebben een aantal randvoorwaarden voorgesteld. Daarbij komen de volgende punten naar voren. Het gaat over een vrijwillig en gratis traject. Zij pleiten voor een regelmatig contact per twee of in kleine groepjes. Dat werd op de staten-generaal 'de kleine ontmoeting' genoemd. Na de inburgering is het belangrijk dat er een echte ontmoeting is. Geregeld individueel contact biedt een meerwaarde in vergelijking met initiatieven die mensen in groep bij elkaar brengen. Een engagement van twee uur per twee weken is wenselijk om tot resultaten te komen. Het gaat bij voorkeur over zelfgekozen activiteiten in een losse en vriendschappelijke sfeer. Het is wenselijk om te komen tot een afgelijnd traject voor een bepaalde duur en met een bepaald doel.

De tweede fase, zoals is aangekondigd in mijn antwoord op de vraag van de heer Segers, is gestart in november 2010 met twee proefprojecten, een in Antwerpen en een in Liedekerke. De twee proeftrajecten hebben een eigen aanpak. Antwerpen kent een intensiever traject wat

betreft het aantal groepsbijeenkomsten. Daar is het doel om 25 duo's te vormen tijdens het proefproject. In Liedekerke wordt er met een kleinere werklast voor de lokale coördinator gewerkt. Het doel is daar om tien duo's te vormen, met minder tussentijdse bijeenkomsten omdat er minder mankracht is. Het is belangrijk om met twee proefprojecten te werken en te zien wat daarvan de resultaten zijn. Die twee aparte aanpakken worden momenteel dus uitgetest, een met een intensieve begeleiding en een met een minder intensieve begeleiding. We zullen daar lering proberen uit te trekken. We zullen zien wat het beste werkt. Ik verwacht begin 2011 meer concrete resultaten van de beide proefprojecten.

De criteria van rekrutering van vrijwillige inburgeringscoaches moeten nog opgemaakt worden. Nu lopen de proefprojecten. We kunnen moeilijk nu al zeggen wat de absolute randvoorwaarden en de criteria worden. We hebben de proefprojecten precies opgezet om te zien hoe we het best verder werken.

Het is mijn bedoeling om voor de coaching samen te werken met de lokale besturen en met verenigingen. Er is al minstens één grote culturele vereniging die mij heeft laten weten heel sterk geïnteresseerd te zijn en daarin te willen meegaan. Ik wil een soort charter maken met die verenigingen, waarbij een aantal afspraken worden gemaakt, bijvoorbeeld dat dit niet mag worden gebruikt om bepaalde propaganda te voeren of aan ideologische beïnvloeding te doen. Die afspraken worden gemaakt met het lokale bestuur als regisserende actor.

Ik sluit niet uit dat ook nieuwe Vlamingen kunnen solliciteren als inburgeringscoach. Maar we zullen moeten bekijken welke voorwaarden we daar stellen. Het is absoluut belangrijk dat de persoon die begeleidt en coacht, iemand is die hier al een tijd woont, het leven kent en Nederlands spreekt. Je kunt een nieuwkomer moeilijk laten coachen door iemand die zelf nog niet ver genoeg staat in dat traject. Maar er zijn natuurlijk nieuwe Vlamingen, zeker in de brede definitie van het woord, die dat perfect kunnen. Ik heb daar absoluut geen bezwaar tegen. We zullen wel een aantal criteria vooropstellen.

Ik hecht heel veel belang aan het Nederlands als standaardtaal in de omgang met die mensen. Dat wordt mij ook voortdurend gezegd vanuit het veld én door de nieuwkomers zelf: zij hopen en verlangen dat ze na die inburgering de mogelijkheid krijgen om Nederlands te spreken. Dat moet dus een van de voorwaarden zijn, naast een aantal andere.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ik wil u even onderbreken met betrekking tot die nieuwe Vlamingen. U hebt een punt dat nieuwkomers niet door mensen van dezelfde origine moeten worden gecoacht. Ik denk net aan mensen die een verschillende moedertaal zouden hebben, waardoor de inburgering op een andere manier zou kunnen verlopen, misschien iets gemakkelijker ten opzichte van de nieuwkomer. Dat was wat ik wou suggereren.

Minister Geert Bourgeois: We nemen dat zeker mee. Op de staten-generaal was er bijvoorbeeld een getuigenis van Inan Akbas, een schrijver-uitgever uit Gent. De man heeft daar een heel sterk getuigenis gebracht, zeer non-conformistisch, zeer authentiek. Hij schrijft ook in die zin. Hij schrijft niet over deze integratieproblematiek, maar over de belevenissen en het leven zoals het hier is. Dergelijke mensen zouden in aanmerking kunnen komen. Maar het is nog een beetje vroeg om nu al een aantal criteria voorop te stellen. Daarmee zouden we vooruitlopen op de resultaten van de proefprojecten.

Ik voorzie in een financiële impuls om het project opgestart te krijgen. Bij dat concept zullen we natuurlijk ook rekening moeten houden met een aantal andere materiële zaken, zoals een verzekering, maar het is niet de bedoeling om mensen die daaraan meewerken, te vergoeden. Dit concept vertrekt van vrijwilligheid. Dat zou de sterkte moeten zijn van het project.

Wat wij uitwerken, is qua naam en algemeen concept wel ontleend aan onder andere Nederland, maar we gaan niet in de richting van het Nederlandse project, om de eenvoudige reden dat Nederland geen regulier inburgeringstraject heeft. Wij hebben professionele inburgeringstrajecten met betaalde, professionele mensen. Nederland heeft dat niet. Daar moet je een examen afleggen. Daarom werkt men met medewerkers en zit daar een betaling

aan vast, om die mensen soms tot 20 uur per week te begeleiden en voor te bereiden. Veel Nederlanders kijken eigenlijk met veel afgunst naar ons systeem.

We gaan niet de twee doen. Je kunt niet een heel systeem van inburgering op punt stellen en daar veel centen voor uittrekken, en dan ook nog eens mensen gaan betalen om min of meer hetzelfde werk te doen. We moeten het onderscheid maken tussen de vrijwilligers en het professionele aanbod. We zullen hier al een hele organisatie op poten moeten zetten. We moeten opletten dat we geen tweede volledig reguliere circuit gaan ontwikkelen. Dat zou dubbelop zijn. Het is niet de bedoeling dat die coaches daarvoor dienen.

Het is de bedoeling om werk te maken van de integratie na het inburgeringstraject en om mensen, nadat ze de trajecten hebben doorlopen en hun attest hebben behaald, te begeleiden bij het functioneren in de samenleving. Het is de bedoeling om dat te ondersteunen met de oproep 'Managers van Diversiteit 2011'. De ervaringen van de lopende proefprojecten zullen daarbij van heel groot belang zijn. Zodra de resultaten bekend zijn, kunnen we daarmee van start gaan.

Ik hoop dat we zo veel mogelijk van die duo's, van die 'inburgeringskoppels' zien ontstaan. Er zal bij die oproep van diversiteit een financiële impuls zijn voor de lokale besturen om dat al dan niet in samenwerkingsverband op te starten. Ik hoop dat dit concept op lange termijn uitgroeit tot iets structureels, tot iets recurrents. Ik wijs nogmaals op het fundamentele verschil tussen Nederland en Vlaanderen op dat punt. In Nederland bestaat er geen formeel, professioneel inburgeringstraject. In Nederland betekent inburgering dat je moet slagen voor een examen, en die taalmaatjes zijn een van de manieren om je daarop voor te bereiden. In Vlaanderen heeft een nieuwkomer recht op professionele begeleiding, op een traject op maat. De coaching komt niet ter vervanging van de professionele begeleiding. Dat is extra.

Ons systeem, zonder erop vooruit te lopen, zal veel meer overeenstemmen met het systeem dat in Catalonië bestaat, met heel veel vrijwilligers. Ik heb daar kennis mee gemaakt toen ik daar vorige maand was. Heel wat mensen met verantwoordelijkheid in de samenleving, de parlementsvoorzitter, de minister van Inburgering zelf, maar ook veel mensen uit het lokale verenigingsleven engageren zich daartoe naar rato van één uur per week. Hier stellen onderzoekers als randvoorwaarde minimum twee uren per week voor, om die mensen in het dagelijks leven vooruit te helpen. Ik hoop dat het lukt.

Ik krijg nu al heel veel e-mails van mensen en organisaties die zeggen dat ze dat een schitterend idee vinden. Als het van start gaat, zijn ze bereid om daarin te stappen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, u was heel duidelijk in uw antwoord op de vraag over toerisme. U hecht veel belang aan voorspelbare collectieve feestdagen.

In verband met de rondetafels noteerde ik dat er geen bijsturing zal gebeuren van het Vlaamse beleid op basis van die aanbevelingen. U hebt ook gezegd dat de experts geen vertegenwoordigers waren van onze regering, dat er ook geen rapportageplicht was, en dat de betrokkenheid van de Vlaamse Regering al bij al erg beperkt is gebleven.

Minister, ik onderschrijf het belang dat u hecht aan de gedeelde publieke cultuur. Duitse christendemocraten en andere collega's noemen dat Leitkultur. Dat heeft veel aspecten, het gaat over taal, het rechtssysteem, het politiek systeem, ook het Rijnlandmodel reken ik daartoe, maar zeker ook collectieve feestdagen.

Het is erg belangrijk dat iedereen ruimte heeft voor zijn of haar persoonlijke en gemeenschappelijke geloofsovertuiging. Ik ga ervan uit dat mensen van verschillende geloofsovertuigingen de kans moeten krijgen om hun geloof te beleven, en dat daarvoor kan worden geput uit de individuele verlofdagen. Er moeten afspraken mogelijk zijn met de werkgevers; werkgevers moeten ermee rekening houden als er veel werknemers van een bepaalde geloofsovertuiging zijn. Dit wordt het best uitgewerkt op het niveau van de school,

van de buurt en van de werkvloer. Er moet kunnen worden ingespeeld naargelang van de situatie en de mogelijkheden om iedereen de kans te geven zijn of haar geloof te beleven.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, u hebt verschillende thema's verduidelijkt. Ik onthoud dat het Vlaamse integratiebeleid niet zal worden bijgestuurd op basis van de aanbevelingen, maar dat er een horizontale commissie in het leven wordt geroepen, waarin de noodzakelijke linken worden gelegd met andere beleidsdomeinen. Dat moet gebeuren. Het geeft me vertrouwen dat u de coördinatie hiervan op u zult nemen en behouden.

De staten-generaal schuift een aantal basisprincipes naar voren, zoals de kennis van het Nederlands, en ook de gelijke rechten en plichten, als absolute voorwaarde om te participeren. Dat zijn inderdaad twee basisvoorwaarden om van te vertrekken en in de beste omstandigheden tot inburgering te komen.

We zullen moeten afwachten wat de pilootprojecten met de inburgeringscoaches opleveren. Het moet hier minstens alle vertrouwen krijgen, zeker wanneer u de lokale besturen meer verantwoordelijkheid zult geven, zoals u aankondigt in uw beleidsbrief. Er is een belangrijke rol weggelegd voor de lokale besturen en voor de lokale verenigingen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Minister, ik blijf de resultaten van de staten-generaal heel mager vinden. Ik had geen staten-generaal nodig – die 65.000 euro heeft gekost – om tot de conclusie te komen dat de Nederlandse taal leren belangrijk is. Dat wisten we allemaal al. We hadden die ook niet nodig om tot de conclusie te komen dat gelijke rechten en plichten gedragen worden door de hele sector. We hadden die ook niet nodig om te weten dat we verdere monitoring nodig hebben om te weten hoe arbeid, en het niet hebben ervan, voor die doelgroep belangrijk is.

Ik blijf ook vinden dat we geen staten-generaal nodig hadden voor uw voorstel om met die 'inburgeringsmaatjes' te werken, want dat stond al in uw beleidsnota. Voor mij is dat een project zoals er in de sector talrijke projecten zijn, waarvoor het zinvol is om ze verder te implementeren. Ook daar heeft men echter geen staten-generaal voor nodig. Een staten-generaal is belangrijk om de verdere toekomst in te zetten. Spijtig genoeg heb ik dat niet gezien in de conclusies van deze staten-generaal.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Zonder de discussie in verband met het culturele erfgoed en de feestdagen verder uit te diepen, denk ik dat bij een goede integratie ook rekening moet worden gehouden met het culturele erfgoed van de mensen die in Vlaanderen wonen en dat we in dat verband ook een vorm van integratiebeleid moeten voeren. Wat de feestdagen betreft, is het niet aan Vlaanderen om daarover te beslissen. Het is federale materie. Toen ik in de Senaat zat, heb ik zelfs een wetsvoorstel ingediend om het mogelijk te maken twee van de officiële feestdagen vrij te kiezen. Dat zou een impuls kunnen geven voor de verschillende groepen. De keuze zou gebeuren in samenwerking met de werkgevers. Ik denk dan – zonder dat ik wie dan ook tegen het hoofd wil stoten – aan 15 augustus. Ik denk dat veel Vlamingen zelfs niet weten waarom ze die dag vrij zijn. *(Opmerkingen van de heer Lieven Dehandschutter)*

In Antwerpen misschien wel, maar ik kom van Gent.

Die discussie zal wel elders gevoerd worden.

Minister, ik had vragen gesteld over de 'coaches' of de 'maatjes'. Wat uw beleid betreft, kan ik daar inkomen. We moeten er veel meer in investeren. Ik denk dat mensen soms heel graag een individuele begeleider hebben. Dat kan voor hen een middel zijn om vriendschapsbanden te ontwikkelen en zich hier thuis te voelen. De lokale besturen spelen daar natuurlijk mee een

rol in. Daarom ben ik ook benieuwd naar uw evaluatie van de proefprojecten. Ik hoop dat het positief is om ze ook in te voeren in andere steden en gemeenten. Ik vind het ook goed. Het gaat om een kleine gemeente. U hebt ook Antwerpen genomen. Misschien kunnen die twee proefprojecten met elkaar worden vergeleken.

Wat ik wel zou willen meegeven, is dat men wel van goede wil zijn, maar ik denk dat de vrijwilligers ook coaching nodig zullen hebben om die functie op te nemen. Dat kan wel in het pakket van de begeleiding zitten. Er zijn organisaties die zich kandidaat zou kunnen stellen. Voor de buurtgerichte initiatieven zou de coaching nog beter kunnen verlopen. Het is dan op lokaal niveau dat ik die adviezen zal meegeven, en dan vooral in mijn stad.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, ik dank u voor uw heel duidelijk antwoord over de collectieve feestdagen. Mevrouw Pehlivan heeft daarnet het voorbeeld van 15 augustus aangehaald. Dat is bij uitstek een vrije dag tijdens het toppunt van het kustseizoen. *(Opmerkingen van mevrouw Fatma Pehlivan)*

U reageert niet op de redenen voor die collectieve feestdagen en over ons cultureel erfgoed. Want als veel Vlamingen niet weten wat 15 augustus inhoudt, dan geldt dat zeker voor de ramadan.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Dat is een reden te meer.

De heer Marc Vanden Bussche: We zijn wel in Vlaanderen.

Ik vind het ook heel spijtig dat we zelfs 11 juli niet kunnen inschrijven in onze agenda als een vrije dag voor alle Vlamingen. We hebben dus nog eerst ander werk te doen. We zouden beter beginnen met eerst 11 juli in de agenda in te schrijven.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, u ontgoochelt me. Wat heeft de staten-generaal eigenlijk opgebracht? Het gros van het antwoord ging over de 'maatjes'. U hebt praktisch niets gezegd over de aanbevelingen van de interculturele dialoog. Anders bent u er altijd als de kippen bij om te zeggen dat men van onze bevoegdheden moet afblijven. Wel, hier ging het voor een groot stuk daarover: onderwijs, maar ook lokale besturen, werk en dergelijke meer. U zegt daar niks over. En het enige waar u niets over te zeggen hebt, de feestdagen, daarover geeft u een heel exposé. U vertrekt vanuit toerisme, wat niet onbelangrijk is. U moet me dus niet verkeerd begrijpen.

Minister, op een aantal vragen, ook van collega's, hebben we geen stellingname gekregen van u, als vertegenwoordiger van de hele Vlaamse Regering, over de voorstellen van de Rondetafel van de Interculturele Dialoog.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gendervertegenwoordiging in de OCMW-raad - 589 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, het begin van de gemeentelijke legislatuur ligt al een paar jaar achter ons. We zijn gestart op 1 januari 2007, na de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. Zoals het gangbaar is, zijn we ondertussen ook beland in de periode dat er wissels

gebeuren in de samenstelling van OCMW-raden, gemeenteraden, vaste bureaus, sociaal comités enzovoort.

Volgens artikel 9 van het OCMW-decreet moet een OCMW-raad wettelijk samengesteld zijn uit personen van een verschillend geslacht. Als na een verkiezing zou blijken dat een OCMW-raad niet conform artikel 9 werd samengesteld, dient er een procedure gevolgd te worden om een rechtsgeldige samenstelling van de OCMW-raad na te streven. Ook voor het vast bureau gelden dezelfde genderverplichtingen, en dat in tegenstelling tot onder andere het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Maar zoals ik daarnet al zei, zijn we ondertussen tot een periode gekomen waarin zich in de loop van de legislatuur al een aantal wijzigingen kunnen voordoen in de samenstelling van de raad en het vast bureau. Daarbij kan de gendervertegenwoordiging in het gedrang komen. Noch uit het OCMW-decreet, noch uit de memorie van toelichting blijkt welke gevolgen een verandering van samenstelling tijdens de legislatuur heeft op de genderverplichting. Ik stel vast dat er volgens de letter van het decreet niets over bepaald is. Ik leid daaruit af dat de verplichting niet staande wordt gehouden en dat die alleen geldt bij de kandidaatstelling en bij de verkiezing.

Minister, dient bij een wijziging in de samenstelling van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn tijdens de legislatuur de gendervertegenwoordiging behouden te blijven? Ik heb dezelfde vraag voor wat betreft het vast bureau.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het antwoord op uw eerste vraag, mijnheer De Loor, is ja. De participatie van personen van verschillend geslacht in Raden voor Maatschappelijk Welzijn wordt in uitvoering van artikel 11 bis van de Grondwet bevestigd in artikel 9 van het OCMW-decreet. Die verplichting geldt ook bij een wijziging in de samenstelling van de leden van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn tijdens de gemeentelijke bestuursperiode. Die verplichting is niet van toepassing, zoals u weet, in gemeenten waar de verkiezing van de OCMW-raad rechtstreeks gebeurt, in de gemeenten in de Rand en in Voeren.

Bij het begin van de gemeentelijke bestuursperiode wordt dat voorschrift van artikel 9 van het OCMW-decreet gewaarborgd door een toepassing van artikel 13 van het OCMW-decreet. Heel concreet betekent dit dat, als die vertegenwoordiging er niet is, het laatst verkozen lid van de grootste fractie plaats moet maken voor een kandidaat van het andere geslacht. Ook tijdens de gemeentelijke bestuurperiode blijft die verplichting over de participatie van personen met een verschillend geslacht van toepassing. Ik heb de memorie van toelichting van het OCMW-decreet nagelezen. Als die vertegenwoordiging wegvalt tijdens de duur van de gemeentelijke bestuurperiode, moet er binnen zestig dagen worden voorzien in een adequate vervanging. Ik kom daar straks op terug.

In de memorie staat dat, als in de periode van zestig dagen de gendervertegenwoordiging niet is verzekerd, dit niet belet dat de OCMW-raad voortwerkt. Er is continuïteit van werking, ook al is de raad niet samengesteld zoals het decreet het vraagt, op voorwaarde dat men binnen zestig dagen voldoening geeft aan de decretale bepalingen. In de tussentijd kan de OCMW-raad rechtsgeldige beslissingen nemen. Er is een speciale procedure uitgewerkt. Artikel 14 van het OCMW-decreet is in dat verband van toepassing en bepaalt dat binnen een termijn van zestig dagen alle gemeenteraadsleden van die fractie een nieuwe kandidaat kunnen voordragen. Als er echter binnen de termijn van zestig dagen geen vervanger wordt voorgedragen, komen we in de situatie van het tweede lid van artikel 14 van het OCMW-decreet. Dan is het de gemeenteraad die bij geheime stemming kiest.

Het decreet voorziet dus in een oplossing. Als men niet meer de vertegenwoordiging van de diverse geslachten heeft, kan de OCMW-raad voortwerken. De desbetreffende fractie moet een voordracht doen, maar het zijn alle leden die de voordracht moeten doen, in tegenstelling tot de voordrachtsakte van de schepen, waarvoor het volstaat dat een meerderheid van de

leden van de fractie een voordracht doen. Als een fractielid niet meetekent, beslist de gemeenteraad bij geheime stemming. Dan kan men in een situatie komen dat het nieuwe OCMW-raadslid dat door de gemeenteraad wordt verkozen, niet meer tot de fractie behoort. We moeten er toch eens over nadenken of we het decreet niet moeten aanpassen. Ik weet niet of dat echt de bedoeling is geweest van de decreetgever.

Omdat mijn oog viel op het woord ‘alle’ gemeenteraadsleden, heb ik dat opgezocht. Ik lees voor uit de parlementaire stukken. De passage in het eerste lid: “ (...) kunnen alle gemeenteraadsleden die nog in functie zijn en die de voordracht van het te vervangen lid hadden ondertekend, met behoud van de toepassing van artikel 9, gezamenlijk een kandidaat-werkend lid en een of meer kandidaat-opvolgers voordragen.” impliceert dat al die gemeenteraadsleden de voordrachtsakte moeten ondertekenen. Verhinderde gemeenteraadsleden worden echter in deze passage niet bedoeld.

Indien niet al die gemeenteraadsleden getekend hebben, voldoet de voordrachtsakte niet aan het gestelde in dit artikel en zal er, indien niet binnen de zestig dagen vermeld in het tweede lid alsnog een voordrachtsakte wordt ingediend die voldoet aan het vereiste in het eerste lid, tot vervanging worden overgegaan met toepassing van het tweede lid. Dat voorziet dus in de verkiezing door de gemeenteraad.

Het tweede lid luidt: “Als er binnen de zestig dagen nadat een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn ophoudt deel uit te maken van de raad voor maatschappelijk welzijn of de datum van zijn verhindering ingaat, geen vervanger wordt voorgedragen” – door alle leden van die fractie in de gemeenteraad – “of als er geen vervanger kan worden voorgedragen, dan wordt met behoud van de toepassing van artikel 9” – dat is de gendervertegenwoordiging – “in de vervanging voorzien bij een geheime stemming waarbij elk gemeenteraadslid over zoveel stemmen beschikt als vermeld in artikel 11 en waarbij de kandidaat of de kandidaten die de meeste stemmen behalen als verkozen worden verklaard.”

Daar zie ik eventueel een probleem, als dat zich ooit zou voordoen, dat er door de gemeenteraad een nieuwe voordracht moet gebeuren. Stel dat er dissidentie is, en dat gebeurt wel eens, kan men in die situatie komen. Het is uitdrukkelijk de bedoeling geweest van de decreetgever om – ik lees de parlementaire voorbereiding – te zeggen: als men niet in die hypothese zit, dan moet de gemeenteraad bij geheime stemming beslissen. Ik vind dat niet zo’n goed idee. Dat kan zelfs leiden tot een vertekende vertegenwoordiging in de OCMW-raad.

De participatie van personen van verschillend geslacht in het vast bureau van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt – in uitvoering opnieuw van artikel 11bis van de Grondwet – bevestigd in artikel 60, paragraaf 4, eerste lid, van het OCMW-decreet. Die verplichting geldt ook bij een wijziging in de samenstelling van het vast bureau van de raad tijdens de bestuursperiode. De verplichting is evenmin van toepassing in de gemeenten waar de verkiezing van de raadsleden gebeurt via rechtstreekse verkiezingen, dat zijn de Vlaamse Randgemeenten en Voeren.

Bij het begin van de gemeentelijke bestuursperiode geldt artikel 60, paragraaf 4, van het OCMW-decreet. Dat luidt: “Als het vast bureau na zijn verkiezing niet rechtsgeldig blijkt te zijn samengesteld, dan wordt de verkozene die de minste stemmen heeft behaald, vervangen door een lid van het andere geslacht dat behoort tot dezelfde fractie. Bij gebrek aan leden van het andere geslacht binnen dezelfde fractie mag eender welk lid van het andere geslacht worden verkozen.” Het kan dus gebeuren dat het vast bureau niet is samengesteld zoals het normaal gezien volgens de algemeen geldende regels zou zijn samengesteld omdat er binnen dezelfde fractie geen leden van het andere geslacht zijn.

Tijdens de gemeentelijke bestuursperiode is artikel 60, paragraaf 3, van het OCMW-decreet van toepassing. Ik zal de tekst van de memorie van toelichting niet voorlezen, die is heel onduidelijk. Dezelfde regel geldt ook hier. Er is zestig dagen tijd om de vacature in te vullen. In de tussentijd kan het vast bureau rechtsgeldig blijven werken en kan er continuïteit zijn bij

de openbare dienst, ook al is de samenstelling niet conform de vereisten van artikel 9 en niet conform het bepaalde in artikel 11bis van de Grondwet. In artikel 60 staat niet dat alle leden van de fractie voor het vast bureau moeten voordragen.

Artikel 60, paragraaf 3, 7e lid, bepaalt dat binnen een termijn van 60 dagen de leden van de OCMW-raad behorende tot dezelfde fractie onder hun leden een vervanger kunnen aanduiden. Ook daar staat expliciet dat het een meerderheid is. Daar is niet vereist dat de voordracht voor het vast bureau door alle leden van de fractie gebeurt, het zijn de leden van de raad.

Artikel 60, paragraaf 3, 9e lid, bepaalt dat de OCMW-raad een lid van het vast bureau kiest, in geval er binnen een termijn van zestig dagen geen geldige voordracht is gebeurd. Ook hier dus kan de raad een nieuw lid verkiezen als er geen geldige voordracht is door de leden van de fractie waarvan een lid in het vast bureau wegvalt.

Als er in het vast bureau een vrouwelijk lid tegelijk het enige vrouwelijke raadslid in de OCMW-raad is, en dat lid zowel de OCMW-raad als het vast bureau verlaat, zijn de bepalingen van het OCMW-decreet volgens mij niet volledig op elkaar afgestemd. Er is de procedure van de zestig dagen die een fractie of een gemeenteraad heeft om een nieuw raadslid aan te duiden, maar het is ook zestig dagen om een nieuw lid in het vast bureau aan te duiden. Ik ga ervan uit dat het de wil van de decreetgever is om te zeggen dat dan voor het vast bureau nog een tweede termijn loopt van zestig dagen. Men kan onmogelijk de twee termijnen volledig samen laten lopen. Het zou ook kunnen, als er geen problemen zijn, als dat snel gaat, als die fractie in de gemeenteraad snel die aanduiding doet, of de gemeenteraadsbeslissing snel komt. Maar stel dat er op het einde van die zestig dagen pas een nieuw OCMW-raadslid aangeduid is, kan men niet binnen zestig dagen ook nog eens de procedure hebben; als dat de zestigste dag gebeurt, kan niet de zestigste dag in principe nog eens het OCMW bijeen worden geroepen met een rechtsgeldige agenda om dan een nieuw bureaulid aan te duiden. Ik ga er dus van uit dat die twee termijnen na elkaar moeten lopen.

De essentie is dat de verplichting nagekomen moet worden, zowel bij de verkiezing van de leden van het OCMW als bij die van het vast bureau. Dat blijft gelden gedurende de hele bestuursperiode. Als door een ontslag, overlijden of eender welke reden een eind komt aan de verplichting tot vertegenwoordiging van de verschillende geslachten, dan moet daarin worden voorzien zoals daarnet geschetst. Er zou zich een probleem kunnen voordoen omdat de voordracht in de gemeenteraad moet gebeuren door alle leden van de gemeenteraad.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik hoop dat ik daar de schriftelijke neerslag kan van krijgen. Het feit dat dit zo'n complexe materie is, is ook de reden waarom ik deze vraag stel en daar absolute duidelijkheid over wil. Ik dacht dat volgens de letter van het decreet, die verplichting enkel geldt bij de installatie en bij de verkiezing. Als ik echter uw antwoord hoor, dan blijkt dat niet het geval te zijn. Dit kan een vette en interessante kluif zijn voor juristen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Die verplichting geldt niet enkel bij de verkiezing of bij de aanduiding. Zo niet, zou men spelletjes kunnen spelen indien men geen kandidaten van het andere geslacht heeft. Men kan dan iemand benoemen en die persoon daarna ontslag laten nemen. Dat is nooit de bedoeling geweest van de decreetgever.

Dit is pas in vijfde orde echt een probleem. Als er iemand verdwijnt uit een OCMW-raad, dan zijn er altijd opvolgers. Meestal zijn dat er twee, die in dit geval dan niet aan de criteria voldoen. Als de gemeenteraad dan in het spel komt, is mijn ervaring dat er op zulke momenten fair play heerst.

We moeten nadenken over de vraag of er decretaal moet worden ingegrepen wanneer al die problemen zich opstapelen. Ik zie hier echter ook een penalisatie in voor fracties die ruziemaken of die niet alle geslachten voordragen of betrekken bij de politieke actie.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Het kan niet de bedoeling zijn dat iemand van een andere fractie plots wordt aangeduid bij een vervanging. Het is dan ook beter dat het decreet wordt aangepast.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Kennes, u brengt een aantal beschouwingen naar voren die zouden kunnen gelden. Ik vind die wel niet terug. Misschien was dat de bedoeling van de decreetgever. Ik stel wel vast dat de decreetgever bij de voordrachtsakte van de schepenen zegt dat het volstaat dat de meerderheid van de leden van de fractie die voordraagt. In het artikel over de voordracht van het vast bureau staat: “De aanduiding van dat lid wordt medegedeeld met een door de meerderheid van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die voorkomen op dezelfde voordrachtakte ondertekende verklaring, afgegeven (...)”.

Zowel voor de schepenen als voor het vast bureau is er dus sprake van een meerderheid van de OCMW-raadsleden. U hebt gelijk dat dit niet vaak voorkomt. Het kan zich echter wel voordoen. Er zijn mensen die niet opvolgen, die verhuisd zijn enzovoort. Er zijn veel meer dan vroeger opvolgers die aantreden in de gemeenteraad. Dat gebeurt ook in de parlementen. Men kan dan hopen dat wordt uitgegaan van een zekere fair play. Het hoeft echter niet, want het is geen geheime stemming. We hebben allemaal genoeg ervaring om te weten dat zulke zaken kunnen gebeuren. Zo droegen wij bij de voorbereidingen voor de opmaak van de Europese Grondwet een kandidaat van de oppositie, de heer Danny Pieters, voor. Tot onze grote verbazing was hij verkozen. De meerderheidskandidaat haalde het niet. Bij een geheime stemming zijn verrassingen niet uitgesloten. Eigenlijk is dat niet correct. In de OCMW-raad heeft men in principe een vertegenwoordiging overeenkomstig de vertegenwoordiging in de gemeenteraad.

De hamvraag was eigenlijk of die verplichting geldt gedurende hele bestuursperiode. Dat blijkt zo te zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■